

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ว่าที่ร้อยตรี จเรวัฒน์ ชินวัฒน์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร และคณะกรรมการควบคุม
มาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหาร ได้พิจารณาปัญหาพิเศษฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
ทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

.....
()

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานปัญหาพิเศษทางการบริหาร

..... ประธานกรรมการ
()

..... กรรมการ
()

..... กรรมการและเลขานุการ
()

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(รองศาสตราจารย์ ศรีติ สกุลรัตน์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาปัญหาพิเศษ “เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนา
ท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไป
ด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขออนุญาตกล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้
ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.โกวิท กระจ่าง ผู้จุดประกายชื่อเรื่องปัญหาวิจัยและ
ชี้ช่องทางในการทำปัญหาพิเศษเบื้องต้น ทั้งยังขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เอกลักษณ์ ฉัตรฤทธิ์
ผู้ให้คำปรึกษา เสนอแนะ สนับสนุนและช่วยเหลือตลอดระยะเวลาของการจัดทำปัญหาพิเศษ
จนสำเร็จตลอดจนขอขอบคุณคณะกรรมการชุมชนทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม
และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ความดีและประโยชน์ใด ๆ ของการศึกษาในครั้งนี้ ขอมอบแด่คณาจารย์ทุกท่าน บิดา
มารดาและครอบครัวที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้ศึกษาจนมีทุก
วันนี้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นกระจุกเงาสะท้อนการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วม
ในการพัฒนาท้องถิ่น ในอันที่จะสร้างความเข้มแข็ง ความเอื้ออาทร ถักทอต่อยอดเป็นทุนทางสังคม
ที่มีรูปแบบการพัฒนาอย่างชัดเจน ส่งผลถึงความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี
หากมีข้อบกพร่องเกิดขึ้น ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ เพื่อแก้ไขและนำไปเป็นบทเรียนในโอกาสต่อไป

ว่าที่ร้อยตรี จเรวัฒน์

ชินวัฒน์

ชื่อปัญหาพิเศษ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ ว่าที่ร้อยตรี จเรวัฒน์ ชินวัฒน์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ)

ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน รวมทั้งทราบระดับการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารและความช่วยเหลือจากเทศบาลของคณะกรรมการชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง จำนวน 7 ชุมชน ชุมชนละ 12 คน รวม 84 คน ทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลนำมาประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.85 สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) t - test และความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง มีสถานภาพสมรส มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพลูกจ้าง หรือรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีสถานภาพทางสังคมเป็นกรรมการชุมชน ซึ่งในภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน มีความเห็นด้วยกับการที่เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารไม่ทั่วถึง กรรมการขาดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อท้องถิ่นและขาดอุดมการณ์ทางการเมือง การบริหาร ทั้งยังพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ สถานภาพ อายุ รายได้ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจะแตกต่างกัน โดยสรุปได้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษายิ่งสูงมาก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจะมีระดับมากตามไปด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	16
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล	26
ทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์.....	31
ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮิร์ชเบอร์ก	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินงานวิจัย..... 41
	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา..... 41
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 41
	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 43
	การวิเคราะห์ข้อมูล 43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 45
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการชุมชน..... 45
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน 49
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการ 55
	ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล ของคณะกรรมการชุมชน..... 57
	ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน 59
	ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน 60
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 67
	สรุปผลการศึกษา..... 67
	อภิปรายผล 69
	ข้อเสนอแนะ..... 71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	79
ภาคผนวก ข ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการชุมชน	89
ภาคผนวก ค ภาพแผนที่แสดงเขตเทศบาลตำบลบางละมุงและภาพกิจกรรม เกี่ยวกับชุมชน	100
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ 45
2	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ..... 46
3	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ 46
4	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา..... 47
5	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะอาชีพ 47
6	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน 48
7	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางสังคมในชุมชน 48
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม 49
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมพิจารณาโครงการ 50
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ 51
11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการ..... 52
12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผล 53
13	ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและการจัดลำดับของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน โดยพิจารณาเป็นรายด้านของการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่น..... 54
14	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการรับทราบข้อมูล คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 55
15	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสื่อในการรับทราบข้อมูล ข่าวสารของโครงการในการพัฒนาท้องถิ่น 55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการรับทราบข้อมูล โครงการการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่น 56
17	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความต้องการความช่วยเหลือ จากเทศบาล..... 57
18	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน 59
19	จำนวนค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และ t - test การเปรียบเทียบเพศกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 60
20	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามสถานภาพ..... 60
21	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามอายุ 61
22	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามการศึกษา 61
23	วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษาของคณะกรรมการชุมชน 62
24	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามอาชีพ 63
25	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามรายได้ 63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามสถานภาพทางสังคมในชุมชน 64
27	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน..... 64

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ผังกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	10
2	ชั้นความต้องการตามความคิดของ มาสโลว์ เกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจ	31
3	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลตำบลบางละมุงเป็นเทศบาลขนาดกลาง มีสำนักงานตั้งอยู่ถนนบางละมุง 12/2 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเดิมเทศบาลตำบลบางละมุง มีฐานะเป็นสุขาภิบาลบางละมุง ตั้งแต่วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2507 และต่อมาได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลบางละมุงเป็นเทศบาลตำบลบางละมุง เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ทำให้สุขาภิบาลบางละมุงได้เปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบลบางละมุง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง เพราะมีพื้นที่บางส่วนของเทศบาลติดกับทะเล นอกจากอาชีพการประมงแล้ว ประชาชนบางส่วนยังประกอบอาชีพพาณิชยกรรม การเกษตร รับจ้าง

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองทางการเมือง ตลอดจนการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้น โดยได้รับการปรับปรุงแก้ไขครั้งใหญ่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น โดยในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ในมาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ปัจจุบันกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมโลกได้มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาโดยองค์รวมทั้งทางด้านระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา และวิถีชีวิตของประชาชนให้มีความสอดคล้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

เทศบาล เป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง โดยให้ประชาชนมีสิทธิการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ในรูปแบบของประชาธิปไตย มีการผสมผสานของลักษณะความเป็นเมืองกับชนบทรวมอยู่ด้วยกัน ประชาชนมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นอาชีพ รายได้ ความเป็นอยู่และฐานะสภาพความหลากหลายดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของเทศบาลเป็นอย่างมาก

การพัฒนาท้องถิ่นจะหวังพึ่งเทศบาลฝ่ายเดียวเป็นไปไม่ได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระอันหนักหน่วงของเทศบาลให้เบาบางลง กรมการปกครองจึงได้กำหนดแนวนโยบายบริหารงานเทศบาล เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดขึ้น ซึ่งนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรชุมชน คือคณะกรรมการชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยมีการแบ่งเป็นชุมชนย่อย เพื่อให้ง่ายต่อการพัฒนาอย่างทั่วถึงทั้งหมดและเป็นระบบ คณะกรรมการชุมชนนี้ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับประชาชนในท้องถิ่นแล้ว ยังทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำชุมชน เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น ร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็น ร่วมวางแผนและโครงการของแต่ละชุมชนย่อย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นไปด้วยดี นำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมให้เจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนต่อไป

ปัจจุบันเทศบาลตำบลบางละมุง ได้จัดตั้งชุมชนย่อย จำนวน 7 ชุมชน คือ

1. ชุมชนบ้านเนินทราย
2. ชุมชนตลาดโรงโม่
3. ชุมชนบ้านชายทะเล
4. ชุมชนบ้านโรงโม่
5. ชุมชนบ้านนากลาง
6. ชุมชนบ้านบางละมุงฝั่งธน
7. ชุมชนบ้านหนองเกตุน้อย

จากการมีคณะกรรมการชุมชนเพื่อดำเนินการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง ดังกล่าวข้างต้นมาเป็นเวลา 5 ปี จนถึงปัจจุบัน ดังนั้น จึงควรศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่นและการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และสถานภาพทางสังคม รวมทั้งทราบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลของคณะกรรมการชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลสำหรับเทศบาลในการหาแนวทางและกำหนดเป็นนโยบายในการให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของชุมชน โดยเสริมสร้างการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นสืบไป

ปัญหาของการวิจัย

1. ต้องการทราบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ว่ามีมากแค่ไหน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น
2. ต้องการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมว่า มีความแตกต่างกัน หรือไม่ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม

สมมติฐานของการวิจัย

1. คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการชุมชนที่มีสถานภาพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
5. คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
6. คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
7. คณะกรรมการชุมชนที่มีสถานภาพทางสังคมต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น” ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่นและการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และสถานภาพทางสังคม
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการชุมชนในท้องถิ่น เขตเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 7 ชุมชน ๆ ละ 12 คน รวม 84 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2550 - เมษายน 2550 รวม 3 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ท้องถิ่น หรือเทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. ชุมชน หรือชุมชนย่อย หมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง ที่ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยมีสภาพแวดล้อมทางพื้นที่และภูมิศาสตร์ร่วมกัน เช่น ในเขตแนวถนน ตรอก ซอย อาคารเรือนแถวเดียวกัน หรือ มีลักษณะเป็น block หรือ zone เดียวกัน อาทิเช่น ชุมชนแออัด หรือ หมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น ซึ่งเทศบาลได้กำหนดและประกาศจัดตั้งเป็นชุมชนย่อยเรียบร้อยแล้ว
3. คณะกรรมการชุมชน หมายถึง คณะบุคคลซึ่งได้รับการเลือกสรร เลือกตั้งจากประชาชนในชุมชนและได้รับการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี เพื่อบริหารงานในชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
4. กรรมการชุมชน หมายถึง บุคคลที่อยู่ในคณะกรรมการชุมชนและรับผิดชอบงานฝ่ายต่าง ๆ ประจำชุมชน
5. ผู้ช่วยคณะกรรมการชุมชน หมายถึง บุคคลที่คณะกรรมการชุมชนพิจารณาคัดเลือก โดยได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการชุมชน ตามมติของคณะกรรมการชุมชน
6. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำชุมชน หมายถึง พนักงานเทศบาลตำบลบางละมุง ซึ่งได้รับแต่งตั้งมอบหมายจากนายกเทศมนตรี ให้ปฏิบัติงานประจำชุมชนแต่ละชุมชน

7. สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางละมุง ที่ปรึกษาชุมชน หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมอบหมายจากนายกเทศมนตรี ให้เป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำประจำแต่ละชุมชน

8. แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้มีความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการการชุมชน

9. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน หมายถึง กระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการชุมชน ประชาชนกับเทศบาลตำบลบางละมุง โดยมีเป้าหมายเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีบทบาทร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านแหล่งน้ำ ด้านสาธารณสุข ด้านการเมืองการบริหาร ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทั้งยังร่วมพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินชีวิตของชุมชน

10. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากการเป็นคณะกรรมการชุมชน โดยแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนและได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น
2. ทราบถึงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และสถานภาพทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น
3. เพื่อนำผลการศึกษาเสนอแนะแนวทางต่อผู้บริหารของเทศบาล เพื่อนำไปปรับปรุงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำนวน 7 ชุมชนย่อย ในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลตำบลบางละมุง และศึกษาการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม รวมทั้งทราบระดับการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และความช่วยเหลือจากเทศบาลของคณะกรรมการชุมชน ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับคณะกรรมการชุมชน ผู้บริหารเทศบาล ตลอดจนหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ได้จำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล
4. ทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์
5. ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮิร์ชเบอร์เกอร์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมทางการเมือง และการบริหาร เทศบาลนับได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและอยู่ในความสนใจของประชาชนมาก โดยที่ประชาชนจะเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแล้วสมาชิกสภาเทศบาลจึงเป็นผู้เลือกคณะเทศมนตรีเพื่อมาทำหน้าที่บริหารกิจการงานของเทศบาลให้เป็นไปได้ด้วยดี

การบริหารงานของเทศบาลจึงอยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไปว่า ผู้บริหารเทศบาลปฏิบัติ ตามนโยบายที่ได้มีสัญญากับประชาชนมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ แล้วทางเทศบาลยังมีประชาคมตำบล โดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ และวิวุฒิในเขตเทศบาลและได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอ คอยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรับทราบ ปัญหาความต้องการของประชาชน เพื่อประสานมายังเทศบาลอีกทางหนึ่งด้วยและเทศบาลตำบล บางละมุงจัดตั้งประชาคมเมืองเทศบาลตำบลบางละมุง โดยมีนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงเป็น ประธาน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ อาทิเช่น คณะเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ผู้แทน กลุ่มต่าง ๆ เช่นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน อสม. กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผู้แทนหน่วยงานราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ฯลฯ เพื่อนำเสนอปัญหาและ ความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นให้แก่เทศบาลและร่วมพิจารณาแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชนกับทางเทศบาลโดยผ่านทางเวทีประชาคม

ปัจจุบัน แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา (people participation for development) ได้รับการยอมรับ และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในงานพัฒนา กระบวนการของ การมีส่วนร่วมนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับการริเริ่ม หรือการวางแผนโดยรัฐ แต่ความสำเร็จนั้นอยู่ที่ประชาชน ในชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเป็นอิสระ เน้นการทำงานในรูปกลุ่มหรือองค์กร ชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน พลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้งานพัฒนา ต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (จรัญญา วงษ์พรหม, 2536) นอกจากนี้ การพัฒนา จำเป็นต้องมีการรวมพลังในลักษณะเบญจภาคี ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการและประชาชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น

ความหมายของการมีส่วนร่วม

คำว่า “การมีส่วนร่วม” ได้มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตาม ความเข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังที่ นเรศ สงเคราะห์สุข (2541, หน้า 10) ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, หน้า 253) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะ ที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย (ศึกษาชุมชน) การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผล ตลอดจน การจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

ในกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของตนเองการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออก ซึ่งความต้องการของตน การจัดอันดับ ความสำคัญการเข้าร่วมในการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้น โดยเน้นการให้อำนาจ

การตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท การมีส่วนร่วม เป็นการที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ทางการจัดการบริหาร และทางการเมืองเพื่อกำหนดความต้องการในชุมชนของตน โดยอาจกล่าวได้ว่าทำให้โอกาสประชาชน เป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดความต้องการของตนเองเป็นการเสริมพลังอำนาจให้ประชาชนระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในความหมายที่เป็นนัยทางการเมืองเป็นการเปลี่ยนแปลงกลไกในการพัฒนาจากการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึง การคืนอำนาจ (empowerment) ในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชนอย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มวางแผน และดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ และอนาคตของเขา

ในส่วนของ ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527, หน้า 2) กล่าวว่า การที่ประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตน โดยภาครัฐจะต้องคืนอำนาจในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มสตรี คนจน หรือคนด้อยโอกาสในสังคม ได้มีโอกาสในการแสดงความต้องการ แสวงหาทางเลือก หรือเสนอข้อเรียกร้องเพื่อปกป้องผลประโยชน์ร่วมของกลุ่มและเป็นผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน คือ เป็นผู้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนและผู้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความจำเป็นพื้นฐาน และบรรลุวัตถุประสงค์บางประการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง (ปกรณีย์ ปรียากร, 2544, หน้า 64)

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมอาจเริ่มต้นจากการพัฒนามาจากข้างล่าง แทนวิธีการพัฒนาจากนโยบายเบื้องบน จุดเริ่มต้น คือ การกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนส่วนภูมิภาค (อภิรัชย์ พันธเสน, 2539, หน้า 151 - 162)

หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประเด็นปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนขบคิดปัญหา ไม่เพียงแต่จากแง่มุมผลประโยชน์ของตนเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์ของคนอื่นด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดสำนึกในชะตากรรมร่วมและเป็นขั้นแรกของการกระตุ้นสำนึกของประชาชนและร่วมแก้ไขปัญหที่กำลังเกิดขึ้นกับชุมชนของตน

2. การสร้างทางเลือกให้กับชุมชน โดยผ่านกระบวนการสนทนาแบบพินิจพิจารณา เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เชื่อมโยงใกล้ชิดกับการปฏิบัติ แม้การสนทนาจะยังไม่ตกลงเห็นพ้องต้องกัน แต่เป็นการสร้างแนวกว้าง ๆ และเผยให้เห็นเป้าหมายที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของผู้เข้าร่วม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างสำนึกความเป็นไปได้ของการดำเนินกิจกรรม ซึ่งเป็นตัวช่วยเสริมสร้างพลังรวมหมู่ในการดำเนินกิจกรรมตามที่ตัดสินใจ

3. การดำเนินกิจกรรมสาธารณะ เป็นกิจกรรมระดมพลังรวมหมู่ของประชาชน มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก เกิดจากกระบวนการสนทนาแบบพินิจพิจารณา นำมา ซึ่งการกำหนดแนวทางทั่วไปของการดำเนินกิจกรรมเผยให้เห็นผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันของผู้เข้าร่วมและเป้าหมายที่อาจร่วมกันได้ กิจกรรมสาธารณะเกิดจากเป้าหมายร่วมกันของผู้คน จึงก่อให้เกิดการรวมพลังเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กันและกัน

4. การประเมินผลกิจกรรมโดยสาธารณะ คือ การเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมที่ดำเนินการในชุมชน โดยให้ชาวบ้านตัดสินใจว่าความพยายามและกิจกรรมที่ดำเนินการใดมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างแท้จริงต่อชุมชนพวกเขาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินและปรับเปลี่ยนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ในทางปฏิบัติ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาตามที่กล่าวมาข้างต้น ประชาชนอาจไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพราะมีข้อจำกัดหลายประการ ดังนั้น การตัดสินใจ (decision making) จึงเป็นส่วนสำคัญที่นักพัฒนาจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้กระทำการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาจึงจะถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่แท้จริงเพราะประชาชนเป็นฝ่ายกำหนดความต้องการในการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมจะพบว่า โดยทั่วไป กระบวนการมีส่วนร่วม มีดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมประชุมจะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมกันเรียนรู้สภาพของชุมชน การดำเนินชีวิต ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำงานและร่วมกันค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

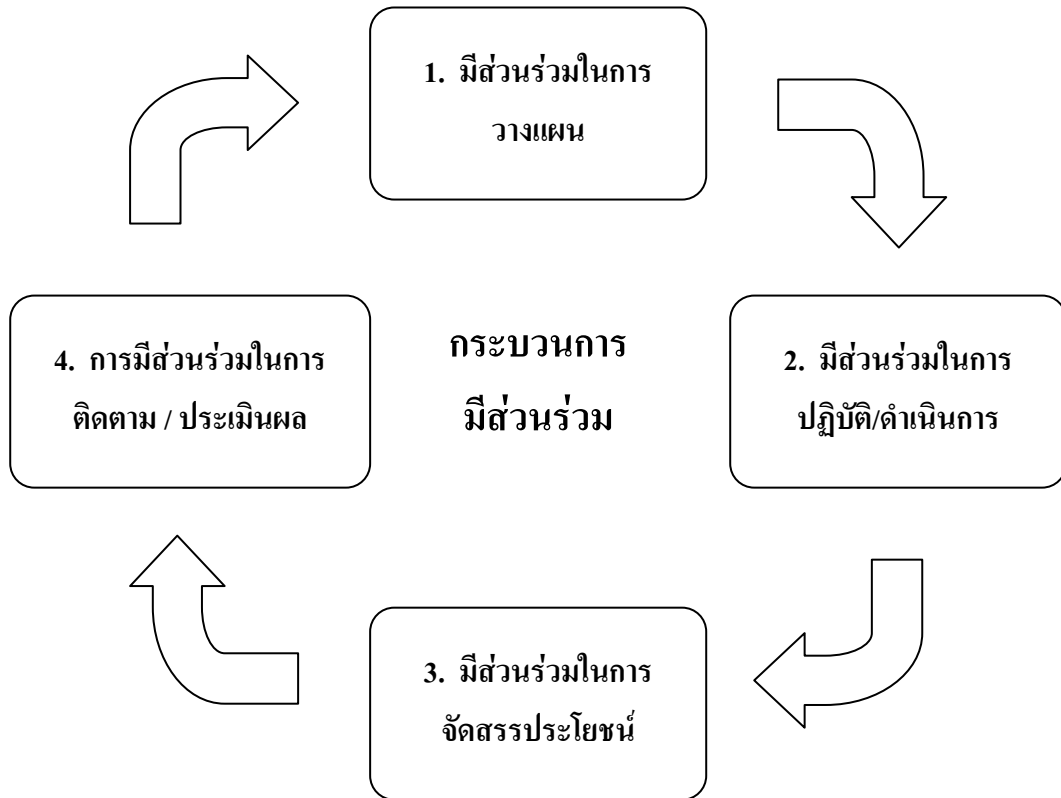
2. การร่วมพิจารณาโครงการ โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพื่อการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช้

3. การร่วมตัดสินใจเป็นการร่วมตัดสินใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละโครงการ เพื่อหาข้อสรุปแล้วนำไปใช้ในการดำเนินโครงการต่อไป

4. การร่วมดำเนินการ โดยการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

5. การร่วมประเมินผล เป็นการติดตาม และประเมินผลการพัฒนา เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ทันที

ภาพที่ 1 ผังกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา โดยทั่วไปนั้นประชาชนอาจเข้าร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจว่าจะทำอะไร เข้าร่วมในการนำโครงการไปปฏิบัติ โดยเสียสละทรัพยากรต่าง ๆ เช่น แรงงาน วัสดุ เงิน หรือร่วมมือในองค์การ หรือกิจกรรมเฉพาะด้าน เข้าร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา และร่วมในการประเมินผลโครงการ (Cohen, 1979, p. 6) ในส่วนของ ปธาน สุวรรณมงคล (2527, หน้า 82) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์

จากลักษณะของการมีส่วนร่วม ดังรายละเอียดข้างต้นแล้ว ยังมีส่วนหนึ่งที่กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งตามบทบาท และ หน้าที่ของผู้เข้าร่วม ดังนี้

1. เป็นสมาชิก (membership)
2. เป็นผู้เข้าประชุม (attendance at meeting)
3. เป็นผู้บริจาคเงิน (financial contribution)
4. เป็นกรรมการ (membership on committees)
5. เป็นประธาน (leader)

ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ยงยุทธ บุราสิทธิ์ (2533, หน้า 41 - 71) ที่ได้กล่าวว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ คือ

1. เป็นสมาชิก
2. เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
3. เป็นสมาชิกที่ช่วยบริจาคเงิน
4. เป็นกรรมการ
5. เป็นประธานกรรมการ

ในส่วนการศึกษาของ กรรณิการ์ ชมดี (2524, หน้า 11 - 13) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาข้างต้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมชักชวน
7. การมีส่วนร่วมบริโภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน หรือเป็นลูกจ้าง
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

นอกจากนี้ ยังพบข้อสังเกตว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนใหญ่จะเข้ามาร่วมในลักษณะของการใช้แรงงาน การร่วมออกเงินมากกว่าการแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะในเรื่องที่เป็นประโยชน์ ดังที่ จินตนา ทองรอด (2529, หน้า 97) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในโครงการข่าวน้ำฝุ่นในเขตเกษตรล้ำหลังของชาวนา : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านหนองเส้า ต.แม่เปา กิ่ง อ.พญาเม็งราย จ.เชียงราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ซึ่งสามารถจัดลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. ร่วมในการระดมเงิน
2. ร่วมสละแรงงาน
3. ร่วมในการเข้าประชุม
4. ร่วมสละวัสดุอุปกรณ์
5. ร่วมในการวางแผน
6. ร่วมแสดงความคิดเห็น
7. ร่วมชักชวนชาวบ้าน
8. ร่วมรับผิดชอบ หรือ ควบคุมการดำเนินการ
9. ร่วมติดตามผลการดำเนินงาน

จากลักษณะของการมีส่วนร่วมข้างต้น บางส่วนจะครอบคลุมถึงกระบวนการของการมีส่วนร่วม และยังมีอีกส่วนหนึ่งที่กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งตามอำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม ดังนี้ คือ การเป็นประธาน เป็นกรรมการ เป็นสมาชิก เป็นผู้เข้าร่วมประชุม กล่าวโดยสรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม อาจแบ่งโดย

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือ การช่วยทำกิจกรรม คือ การเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตาม และประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นผู้นำ เป็นกรรมการ เป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมนี้ แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม จึงมีการโต้แย้งว่าการมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชน เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเพียงบางส่วน เพราะหลายกรณีประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจ ทางออกที่ควรเป็น คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) แก่ประชาชน

การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม อาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ การที่สมาชิกทุกคนในชุมชนมีความสามารถและมีโอกาสสื่อความหมายและเข้าใจข้อมูล เหตุผลได้ดี ซึ่งจะทำให้ชุมชนนั้น ๆ สามารถแยกแยะความต้องการ และพัฒนาความสนใจร่วมกัน อันจะนำไปสู่การร่วมดำเนินการ หรือกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วม กล่าวโดยรวมจึงเป็นการพัฒนาวิธีการสื่อสารระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือการถูกระงับจากภายนอก การพัฒนาที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้ เมื่อมีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในกระบวนการคิด และตัดสินใจอนาคต (อรพินท์ สพิชชชัย, 2538, หน้า 2 - 3)

ในการศึกษาประเด็นในเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการพิจารณาไว้ 7 ด้าน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม เทคนิคที่กระตุ้นการมีส่วนร่วม และบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในอันที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในส่วนของยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการศึกษา พบว่า เอกสารส่วนใหญ่เป็นประสบการณ์ที่ได้จากการสรุปบทเรียนการทำงานในระดับพื้นที่ ที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากผลการทำงานของ WCARRD ในปี 1979 ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมสำหรับคนยากจนในชนบท โดยยุทธศาสตร์ในการสร้างการมีส่วนร่วมมี 4 มิติด้วยกัน คือ

1. การสร้างองค์กรสำหรับคนยากจน
2. การกระจายอำนาจ
3. การวางแผนระดับท้องถิ่น
4. การมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาชนบท

พื้นฐานของการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” กล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของอำนาจทางการเมืองของกลุ่มผู้เสียเปรียบ การให้ประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเป็นแบบฝึกหัดที่ช่วยให้คนจนในชนบทมีเครื่องมือในการเข้าไปเกี่ยวข้องในโครงการพัฒนานั้นหมายความว่า การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องให้ประชาชนมีพลังความสามารถที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องในการทำงานพัฒนา

องค์ประกอบที่ทำให้การมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพ

1. ร่วมในกระบวนการทำงานพัฒนาของโครงการ
2. มีการแยกแยะกลุ่มคนยากจน และกลุ่มที่มีสถานะทางสังคม และเศรษฐกิจแตกต่างกัน
3. การระดมความคิดเห็นจากประชาชน แบบล่างขึ้นบน (bottom up)
4. ใช้หลักของการพึ่งตนเองแทนการพึ่งพา
5. ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อร่วมกันแก้ไข

ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมการพัฒนาจะต้องมีปัจจัยที่เอื้ออำนวย หรือมีส่วนผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยปัจจัยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ (ไพบุลย์ เจริญทรัพย์, 2534, หน้า 39)

1. ด้านนักพัฒนา โดยนักพัฒนาต้องมีความเข้าใจในเนื้อหา และกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ด้านประชาชน โดยประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจเริ่มกิจกรรมของตนเอง

3. การได้รับการสนับสนุนจากภายนอกในด้านต่าง ๆ เช่น เทคนิควิทยาการ ข้อมูล ข่าวสาร การประสานงาน และอุปกรณ์ที่จำเป็น

ซึ่งสอดคล้องกับที่ อคิน รพีพัฒน์ (2537, หน้า 57 - 59) ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านนักพัฒนา ซึ่งจะต้องมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร และเทคโนโลยีให้กับชุมชน นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงโครงสร้างอำนาจของผู้นำท้องถิ่น และผลประโยชน์ด้วย

ในส่วนด้านปัจจัยเชิงใจ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

1. สิ่งเชิงใจ คือ การมองเห็นว่าจะได้รับประโยชน์จากสิ่งตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป

2. โครงสร้างของช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วม ที่เปิดโอกาสให้ทุกคน และทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้ารวมในการพัฒนาได้โดยตรง หรือมีตัวแทน

สำหรับการศึกษาของ ศิริรัตน์ ธาณิธานนท์ (2538, หน้า 17 - 20) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชาวไทยมุสลิมและการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาภาคใต้ ตอนกลาง พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการเพิ่มโอกาสให้แก่ชาวไทยมุสลิมให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพ ในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้ตอนล่าง คือ กลไกของรัฐ คือ ข้าราชการและระบบโครงสร้างของราชการต้องเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ และสังคม

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ กลไกของรัฐทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ โดยโครงสร้างของระบบราชการจะต้องเอื้ออำนวยและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา

ในส่วนของปัจจัยด้านประชาชนจากการศึกษาของ จริญญา วงษ์พรหม (2536) ที่ได้ทำการศึกษา “การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในสหกรณ์ร้านค้าบ้านสัมพันธ์ ต.นาตำ อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น” พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเกิดขึ้นและทำให้สหกรณ์ร้านค้าบ้านสัมพันธ์ประสบความสำเร็จ เกิดจาก

1. ความคิดริเริ่มของชาวบ้าน

2. ผู้นำมีความน่าเชื่อถือ

3. มีระเบียบกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ อรรถพันธ์ สพฤกษ์ชัย (2538, หน้า 36 - 43) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยใช้กระบวนการ AIC เพื่อเป็นเครื่องมือ

ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนการตัดสินใจและการพัฒนาหมู่บ้านนั้น มีปัจจัยที่เอื้อให้เกิดความสำเร็จ ได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของชุมชน และการศึกษาชุมชน โดยการประสานงานกับพัฒนากรในพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ รูปแบบการดำเนินงานร่วมกับผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ระดับตำบล และอำเภอ

2. การติดตามผล และการให้การสนับสนุน

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านประชาชน ประชาชนจะต้องเป็นตัวหลักในการแก้ปัญหา การทำกิจกรรมการพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของชุมชน โดยมีหน่วยงานภายนอกเป็นผู้สนับสนุนเท่านั้น

สำหรับเอกสารในส่วนของวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนานั้น พบว่า มีผู้ศึกษามากมายและผลการศึกษามากมายจะมีประเด็นที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน
3. การได้รับการอบรม การศึกษาดูงาน และการได้รับข้อมูล ข่าวสาร
4. การมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา แบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ โดยรัฐจะต้อง

- 1.1 การกำหนดนโยบาย จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 1.2 สนับสนุนกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง

1.3 การสร้างช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยระบบต่าง ๆ ของราชการจะต้องเอื้ออำนวยและเพิ่ม โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

1.4 มีการติดตามประเมินผล และการให้การสนับสนุนในภายหลัง

2. ปัจจัยด้านประชาชนโดยประชาชนในชุมชนจะต้อง

- 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการทำงานพัฒนา
- 2.2 เป็นฝ่ายตัดสินใจ ริเริ่มกิจกรรม และรับผลประโยชน์
- 2.3 เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม หรือเป็นผู้นำท้องถิ่น
- 2.4 มีการติดต่อ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ หรือ หน่วยงานอื่น

- 2.5 ได้รับการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
3. ปัจจัยด้านนักพัฒนา โดยนักพัฒนาต้อง
 - 3.1 ศึกษาชุมชนเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน และได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมในทุก ๆ ด้านของชุมชน
 - 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของกระบวนการมีส่วนร่วม
 - 3.3 ค้นหาผู้นำที่มีศักยภาพ ซึ่งจะเป็นผู้ที่กระตุ้นให้ชาวบ้าน แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในงานพัฒนา
 - 3.4 รวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหา
 - 3.5 เป็นผู้สนับสนุนด้านการศึกษา การให้ข้อมูลข่าวสาร วิทยาการใหม่ ๆ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 3.6 มีความจริงใจ และมีความผูกพันกับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเชื่อถือและศรัทธา
 - 3.7 ดำเนินงานพัฒนาที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
4. ปัจจัยเชิงใจ
 - 4.1 การได้รับผลประโยชน์จากการได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา
 - 4.2 โครงการพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ความหมายของการพัฒนาชุมชน

ความหมายของการพัฒนาชุมชน ดันแฮม (Dunham, 1985, p. 3) กล่าวว่า “การพัฒนาชุมชน คือ การร่วมกำลังดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้ชุมชนมีความเป็น ปึกแผ่น และดำเนินงานไปในแนวทางที่ตนต้องการ การทำงานพัฒนาชุมชนในขั้นแรกจะต้องอาศัยความร่วมมือกำลังของราษฎรในชุมชนนั้นในการช่วยตัวเอง และร่วมมือกันดำเนินงาน แต่มักจะได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการด้วยจากหน่วยราชการ หรือ องค์กรอาสาสมัครอื่น ๆ”

องค์การบริหารวิเทศกิจ (ICA) ของสหรัฐอเมริกา หรือ AID ในปัจจุบันได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้ (ชิตี กิตติวิฑิตคุณ, 2540, หน้า 28)

“การพัฒนาชุมชน เป็นกรรมวิธี (process) แห่งการกระทำทางสังคม ซึ่งราษฎรในชุมชนนั้น ๆ ร่วมกันจัดวางแผน และลงมือปฏิบัติการตามแผนเอง แผนดังกล่าวจะกำหนดว่า กลุ่มของตน และแต่ละบุคคลมีความต้องการอย่างไร และมีปัญหาาร่วมกันอะไรบ้าง แล้วจัดทำแผนการของกลุ่ม และของแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ และสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยพยายามใช้

ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ให้มากที่สุด และถ้าจำเป็นอาจจะขอความช่วยเหลือ ทั้งด้านบริการ และวัสดุจากองค์การรัฐบาล และที่มีใช้ของรัฐบาลได้”

ที่ประชุมผู้เชี่ยวชาญ ณ มหาวิทยาลัย เคมบริดจ์ เมื่อ พ.ศ. 2491 ได้ให้ความหมายของ “การพัฒนาชุมชน” ไว้ว่า (ธิตี กิตติวิทิตคุณ, 2540, หน้า 28)

“การพัฒนาชุมชนเป็นขบวนการ (movement) ที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ดีขึ้นโดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชน และควรจะเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนเองด้วยกัน แต่ถ้าประชาชนไม่รู้จักริเริ่มก็ให้ใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้นทั้งนี้เพื่อใ้กระบวนการนี้ได้รับการตอบสนองจากประชาชนด้วยความกระตือรือร้นอย่างจริงจัง”

ส่วนคำนิยาม “การพัฒนาชุมชน” ซึ่งองค์การสหประชาชาติยึดถือเป็นมาตรฐานอยู่ มีดังนี้ คือ

“การพัฒนาชุมชน เป็นขบวนการซึ่งดำเนินไปด้วยความร่วมกำลังของราษฎรเองกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้น และผสมผสานชุมชนเหล่านั้นเข้าเป็นชีวิตของชาติ และเพื่อให้ราษฎรสามารถอุทิศตนเอง เพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติได้อย่างเต็มที่”

พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ (2515, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ ดังนี้ คือ

“การพัฒนาชุมชน หมายถึง ขบวนการอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือน ชักจูง และส่งเสริมประชาชนให้เกิดความริเริ่มขึ้น และเข้าร่วมมือในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเองและส่งเสริมท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย”

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน จีระพรหม กาญจนะจิตรา (2528, หน้า 5 - 6) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนมีแนวความคิดมูลฐาน คือ

การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ (self - help and self - help) ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องช่วยตัวเองในรูปของแรงงาน วัสดุและทรัพย์สินเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน หากเกินความสามารถ รัฐบาลจึงจะให้การสนับสนุนตามควร

การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ราษฎรสามารถเข้าร่วมปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สามารถเข้าแก้ไขข้อขัดข้องส่วนรวมของชุมชน ฉะนั้นจึงเป็นการระดมสรรพกำลังทั้งปวงของชุมชนไม่ว่าจะเป็นกำลังคน หรือทรัพยากรธรรมชาติเข้าสู่อการปฏิบัติงาน ใดๆก็ตาม สรรพกำลัง ดังกล่าวนี้อาจมีข้อจำกัดอยู่บางประการด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความสามารถ และ

กำลังงบประมาณ เป็นต้น ความช่วยเหลือจากภายนอกจึงยังมีความจำเป็นที่จะเข้ามาแก้สถานการณ์
ในระยะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ว่าจะช่วยเหลือให้ราษฎรสามารถช่วยตัวเองไปตลอดรอดฝั่ง

การพัฒนาชุมชน เป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ (wholistic program) มีความหมายว่า
ปัญหาชุมชน หรือของประเทศไม่อาจแก้ไขได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือโดยหน่วยงานใดหน่วยงาน
หนึ่ง โดยเฉพาะเท่านั้น แต่จะต้องเป็นการประสานปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นการ
ประสานงานของวิธีการหลายวิธีการและหลายด้าน หากเราศึกษาปัญหาของชุมชนอย่างละเอียดจะ
พบว่า ปัญหาของชุมชนนั้น มีต้นตอเกิดจากแหล่งต่าง ๆ หรือมีสาเหตุหลายประการ ฉะนั้นจึงต้อง
มีการพัฒนาทางด้านทักษะ การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อย การวางแผนครอบครัว และอื่น ๆ
 เป็นต้น การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาของชุมชนจึงต้องหยิบยกปัญหาของชุมชนนั้นมาพิจารณา
อย่างละเอียด และต้องระลึกว่าปัญหาหนึ่งจะเกี่ยวพัน หรือกระทบกระเทือน ไปอีกปัญหาหนึ่งหรือ
หลายปัญหาอยู่เสมอ ฉะนั้น โครงการที่จะต่อสู้กับปัญหาจึงถูกกำหนดให้สามารถเผชิญหน้ากับ
ปัญหาต่าง ๆ ได้หลายปัญหา หรือปัญหาหนึ่ง อาจจะต้องมีโครงการเข้าต่อสู้หลายโครงการ

การพัฒนาชุมชนเป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ที่
สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ (the mainstream of national development) วัตถุประสงค์ที่
สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศมิได้หมายความว่า นโยบายชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายท้องถิ่น
แต่มีความหมายว่ากิจกรรมในท้องถิ่นจะได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุน
ค้ำจุนนโยบายชาติ การสนับสนุนที่ได้รับนี้ก็คือ การสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุกำลังคน
 ฉะนั้น การดำเนินงานของท้องถิ่นใดเป็นไปโดยเอกเทศ ปราศจากเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบาย
ชาติ ย่อมจะไม่ได้การสนับสนุนจากรัฐเท่าที่ควร

กระบวนการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนจะต้องระลึกถึงไว้ว่า จะทำอย่างไรให้ทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีขึ้นเป็นการ
เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. พัฒนาความคิด และกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
2. สร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนให้พอเหมาะพอดี
3. การดำเนินการจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ และสร้างทีมงานที่ดี
4. เมื่อลงมือดำเนินการจะต้องเริ่มอย่างจริงจัง และให้เป็นผลสำเร็จ หากจะดำเนินการ
จะต้องชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลง เพราะถ้าชุมชนไม่เห็นดีด้วยนั้น ก็จะไม่ประสบ
ผลสำเร็จ

เงื่อนไขของความสำเร็จมีการปฏิบัติ ดังนี้

1. จะต้องมีส่วนรับผิดชอบ และผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานอย่างจริงจัง
2. การดำเนินงานต้องมองปัญหาของชุมชนทุกแห่งทุกมุม
3. ให้มีการ “ต่อต้าน” การเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด
4. กรณีที่เทศบาล และสุขาภิบาลเข้าไปช่วยเหลือชุมชนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ให้เหมาะสม เพราะถ้าชุมชนไม่เห็นดีด้วยงานนั้นก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนในการพัฒนาชุมชน

ก่อนจะพิจารณาถึงขั้นตอนของการพัฒนาชุมชน มีเงื่อนไขบางประการที่ควรพิจารณา เช่น ความรู้ลึกของผู้ปฏิบัติงานในชุมชนที่มองเห็นปัญหาของหน่วยงานและต้องการที่จะปรับปรุงแก้ไข หรือพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หรือสภาพแวดล้อมในการบริหารงาน ตลอดจนระบบการทำงาน และคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานช่วยให้การพัฒนางานองค์กรมีช่องทางประสบความสำเร็จ หรือไม่

เมื่อผ่านเงื่อนไขบางประการดังกล่าวแล้ว การพัฒนางานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ก็สามารถกำหนดขั้นตอนตามกระบวนการดำเนินงานได้ คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างความเข้าใจ และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญที่มีต่อการพัฒนางานองค์กรแก่ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานทุกระดับเพราะจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหัวหน้าหน่วยงานจะต้องเตรียมพร้อมที่จะรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้ง

ในขั้นแรกนี้จำเป็นต้องนำเอาวิธีการฝึกอบรมแบบใหม่ที่เรียกว่า sensitivity training มาปรับใช้เพื่อให้หัวหน้างานเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น และทำให้สภาพแวดล้อมของการบริหารงานมีลักษณะพึ่งพาอาศัยกันและกันมากที่สุด ทั้งนี้ในขั้นที่ 1 จะต้องรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ให้พร้อมเพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัย และวางแผนพัฒนางานองค์กรต่อไป

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาขององค์กร การตัดสินใจเลือกใช้หลักและวิธีการพัฒนาองค์กรเท่าที่จำเป็นการยอมรับว่ามีปัญหาเกิดขึ้นแก่องค์กรนั้น ๆ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ จะมีส่วนช่วยกำหนดโครงการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ สิ่งใดมีความสำคัญหรือไม่สำคัญพอ

การวิเคราะห์ปัญหาขององค์กรจะต้องกระทำอย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกเรื่องทุกหน่วยงาน พร้อมทั้งควรจะได้ศึกษาโครงสร้างขององค์กรและระบบการทำงานตามที่เป็นจริงของหน่วยงาน เช่น การวางแผนงาน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหาของหน่วยงาน เป็นต้น และสิ่งที่จะต้องตรวจสอบเป็นอย่างยิ่ง ก็คือ ลักษณะที่เกี่ยวกับตัวบุคคลในองค์กร โดยพิจารณาถึง

พฤติกรรม ความคิดเห็น ความสัมพันธ์ การร่วมมือกัน ทั้งในส่วนบุคคล หรือระหว่างกลุ่มคน เพื่อหาข้อสรุป แนวทาง และกำหนดแบบของโครงการพัฒนาองค์กรให้เหมาะสมที่สุด

การวิเคราะห์ปัญหาในขั้นนี้ บางองค์กรที่ได้นำเอาโครงการพัฒนาองค์กรมาปรับใช้ เช่น การไฟฟ้านครหลวงได้ร่วมพิจารณาถึงเป้าหมายขององค์กร จุดอ่อนและจุดแข็งในการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย

ขั้นที่ 3 การวางแผนเพื่อการพัฒนาองค์กร หลังจากพิจารณาปัญหาต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว ในขั้นการวางแผนจะต้องคำนึงถึงกิจกรรมบางประการ คือ การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการและกำหนดวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละเรื่อง เสร็จแล้วกำหนดรายละเอียดและวิธีการปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงองค์กร ทั้งนี้ การวางแผนเปลี่ยนแปลงองค์กร ได้ยึดเอาปัญหาต่าง ๆ ขององค์กรเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมและเลือกใช้วิธีการที่แนบเนียน สอดแทรกเข้าไปในเรื่องนั้น ๆ

กิจกรรมที่สอดแทรกเข้าไปในกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กร เช่น การทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ การสร้างกลไกบำรุงขวัญกำลังใจผู้ปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา โดยกลุ่มการวิเคราะห์บทบาทที่เหมาะสม เป็นต้น โดยพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมเหล่านี้ให้มีจังหวะสัมพันธ์กันและได้รับผลตามที่ต้องการ

ขั้นที่ 4 การสร้างกลุ่มเพื่อการพัฒนาองค์กร ดังได้ทราบแล้วว่า ภาระในการพัฒนาองค์กรมิได้ขึ้นอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใด โดยเฉพาะ แต่จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานในองค์กรทุกคน นับตั้งแต่หัวหน้าหน่วยงานสูงสุดลงมา โดยมีนักปฏิบัติการ OD ทำหน้าที่ช่วยเหลือเสนอข้อคิดเห็น ให้คำปรึกษาและประสานการปฏิบัติระหว่างบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ดังนั้น การวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงองค์กรจำเป็นต้องสร้างกลุ่มเพื่อการพัฒนาองค์กรขึ้นไว้ทั้งในระดับองค์กร และระดับหน่วยงานย่อยภายในองค์กรเป็นแกนสำหรับถ่ายทอดความคิดและหลักการเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี สร้างทัศนคติในการทำงานร่วมกันขจัดปัญหาส่วนบุคคล การมีทิฐิมานะ และการหักล้างทำลายกันเอง

ขั้นที่ 5 วิธีการสอดแทรกกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์กร ความแตกต่างระหว่างทฤษฎีและทางปฏิบัติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การนำเอาทฤษฎีมาปรับใช้ให้ได้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก และต้องอาศัยศิลปะในการพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ การประเมินสถานการณ์ การยึดถือเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมั่นคง การวิเคราะห์พิจารณากรณีเช่นนี้เป็นเรื่องของคุณภาพ ซึ่งทำทลายความสามารถของบุคคล และกลุ่มคน

การสอดแทรกกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์กรจึงเป็นจังหวะที่สำคัญ ซึ่งต้องตัดสินใจให้รอบคอบ มีความอดทนต่อการต่อต้าน ตลอดจนความผิดพลาดบางประการที่เกิดขึ้น

เงื่อนไขที่สำคัญอีกประการหนึ่งในขั้นนี้ คือ ความคิดที่ยึดมั่นในแนวทางอันถูกต้องของผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาองค์กรทุกคนไม่ว่าจะมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้นก็ตาม

ขั้นที่ 6 การติดตาม และประเมินผลการพัฒนาองค์กร การติดตามและประเมินผลปกติเป็นขั้นต่อจากการเริ่มดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานหาข้อดีข้อเสีย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป

อุปสรรคในการพัฒนาองค์กร

ในฐานะที่เป็นเรื่องใหม่และยังมีความสับสน ทั้งความหมาย ขอบเขต และผลที่จะได้รับ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่ควรพิจารณาถึงเรื่องนี้ ทำให้เกิดปัญหาหลายด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาองค์กร ดังจะเห็นได้ คือ

1. การขาดผู้รู้หรือนักพฤติกรรมศาสตร์ และนักปฏิบัติการ OD ทั้งภายในและภายนอกองค์กร
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ OD ขาดประสบการณ์ และไม่เข้าใจความมุ่งหมายของการพัฒนาองค์กรเพียงพอ
3. ผู้ปฏิบัติการ OD ไม่เป็นที่ยอมรับจากบุคคลในองค์กรทั้งในด้านความรู้ความสามารถ และความประพฤติส่วนตัว
4. ผู้ปฏิบัติการ OD ขาดลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง แต่กลับยึดบทบาทผู้ตามเป็นส่วนใหญ่
5. หัวหน้างานระดับสูงไม่สนใจและให้การสนับสนุนโครงการ OD อย่างจริงจังและจริงจัง และมุ่งแต่กิจกรรมมากกว่าผลที่จะได้รับ
6. พฤติกรรมของหัวหน้างานระดับสูงขัดแย้งกับโครงการ OD และมุ่งรักษาภาพเดิมไว้ อย่างเหนียวแน่น
7. การเปลี่ยนแปลงที่เลยไปถึงทัศนคติ และค่านิยมของบุคคลในองค์กรเป็นเรื่องที่ยาก และต้องการเวลาและยังคาดหวังผลไม่แน่นอน
8. ขาดความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานทั้งหลายในองค์กร เนื่องจากไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถึงความมุ่งหมาย และประโยชน์อันพึงได้รับจากโครงการ OD
9. บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมขององค์กรไม่เอื้ออำนวยต่อการนำเอาโครงการ OD มาใช้
10. การมุ่งให้ความสำคัญกับบุคคลบางกลุ่มในองค์กร มากกว่าจะพิจารณาถึงบุคคลทุกระดับ

วิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลบางละมุง (vision)

เทศบาลตำบลบางละมุงเป็นเมืองน่าอยู่ท้องถิ่นพัฒนาอย่างยั่งยืนตามความต้องการของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และผู้ด้อยโอกาส เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน จรรโลง และบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาลิขิตแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการที่ดีเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งปลอดภัยยาเสพติด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลบางละมุง

เทศบาลตำบลบางละมุง ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลบางละมุง ในช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2552 ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ส่งเสริม และสนับสนุนการแก้ไขปัญหา ความยากจนและลดช่องว่างการกระจายรายได้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนในเขตเทศบาล และจังหวัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่
 - 1.1 ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ แก่ประชาชน
 - 1.2 ส่งเสริมและพัฒนาด้านการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
 - 1.3 ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน
 - 1.4 ส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
 - 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง
2. ยุทธศาสตร์ การแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน ได้แก่
 - 2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างทั่วถึง
 - 2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
3. ยุทธศาสตร์การจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยควบคู่กับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างยั่งยืน ได้แก่
 - 3.1 การพัฒนาระบบ การจราจร และขนส่ง
 - 3.2 การพัฒนาการใช้ที่ดิน และผังเมือง
 - 3.3 การพัฒนารักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน
 - 3.4 การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัครในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน
 - 3.5 การรณรงค์ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

3.6 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของพลังแผ่นดิน เพื่อเอาชนะและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด

4. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนควบคู่กับการฟื้นฟูอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและศาสนา
ได้แก่

4.1 ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

4.2 ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพของเด็ก เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส

4.3 การอนุรักษ์ สงวน ฟื้นฟู ป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.4 การส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

4.5 การส่งเสริม และบำรุงศาสนา

5. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี และการป้องกันปราบปรามการทุจริต
ประพฤติมิชอบในวงราชการ ได้แก่

5.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

5.2 เพิ่มศักยภาพการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนองต่อความต้องการ
ของประชาชน

5.3 การพัฒนาการเมือง การบริหาร

6. ยุทธศาสตร์การให้บริการประชาชน

6.1 พัฒนางานให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็ว

6.2 พัฒนา และปรับปรุงอาคาร เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำงานให้ทันสมัย

มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

6.3 พัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ ความชำนาญ มีทักษะ และมีความรับผิดชอบในการ
ปฏิบัติงาน

ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์
ปัญหา และความต้องการของประชาชน

สภาพปัญหาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางละมุงจากแผนชุมชนย่อยทั้ง 7 ชุมชน

ปัญหาของชุมชนในเขตเทศบาล

1. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 ปัญหาการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะไม่ทั่วถึง

1.2 ปัญหาถนนไม่ได้มาตรฐานและไม่เพียงพอ

1.3 ปัญหาการระบายน้ำ

- 1.4 ปัญหาการขาดสถานที่ออกกำลังกาย
- 1.5 ปัญหาประปา
- 1.6 ปัญหาการจราจร
- 1.7 ปัญหาขาดที่ทำการชุมชน
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ
 - 2.1 ปัญหาการว่างงาน
 - 2.2 ขาดการรวมกลุ่มอาชีพ
 - 2.3 ตราชั่งไม่ได้มาตรฐาน
3. ปัญหาด้านสังคม
 - 3.1 ยาเสพติด
 - 3.2 ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
 - 3.3 ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของหาบเร่ และแผงลอย
 - 3.4 ขาดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส
 - 3.5 ปัญหาความยากจน
4. ปัญหาด้านการเมือง การบริหาร
 - 4.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการเมืองการบริหาร
 - 4.2 ภาพลักษณ์ของหน่วยงานราชการยังไม่เป็นที่ศรัทธาของประชาชน
 - 4.3 เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ
 - 4.4 ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในทางการเมืองการบริหาร
 - 4.5 ปัญหาการบุกรุกแนวเขต และที่สาธารณะ
5. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
 - 5.1 น้ำเน่าเสีย
 - 5.2 ประชาชนไม่ให้ความสนใจด้านสิ่งแวดล้อม
 - 5.3 กลิ่นเหม็น และถ้ำถ่านจากการเผาขยะ
 - 5.4 ปัญหาเสียงรบกวน จากโรงงานที่ตั้งอยู่ภายในชุมชน
 - 5.5 ปัญหาความสะอาดบริเวณชายทะเล
6. ปัญหาด้านสาธารณสุข
 - 6.1 อาหารปรุงสำเร็จไม่ถูกหลักโภชนาการที่ดี
 - 6.2 โครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า รักษา 30 บาท ทุกโรคยังไม่ครอบคลุมทุก

- 6.3 ปัญหาสุนัขจรจัด
- 7. ปัญหาด้านการศึกษา
 - 7.1 ขาดสถานที่ปฏิบัติธรรม
 - 7.2 ขาดห้องสมุดชุมชน
 - 7.3 จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน
 - 7.4 การให้การสนับสนุนงบประมาณอุปกรณ์กีฬา และดนตรี
 - 7.5 ส่งเสริมจริยธรรม และศีลธรรม

- 8. ปัญหาด้านแหล่งน้ำ
 - 8.1 ประปายังไม่ทั่วถึง
 - 8.2 พื้นที่สาธารณะสำหรับจัดทำเป็นแหล่งน้ำไม่มี

ความต้องการของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง จากแผนชุมชนย่อยทั้ง 7 ชุมชน

- 1. ความต้องการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - 1.1 ก่อสร้างถนน ทางเท้า ท่อระบายน้ำให้เพียงพอ และได้มาตรฐาน รวมทั้งปรับปรุงสายเคเบิลที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น
 - 1.2 ขอให้ขยาย และติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะให้เพียงพอ และทั่วถึง พร้อมทั้งปรับปรุงไฟฟ้าสาธารณะ ซึ่งมีอยู่แล้วให้ใช้การได้ดี
 - 1.3 ให้ดำเนินการจัดสร้างสถานที่ออกกำลังกาย และสวนพักผ่อนหย่อนใจ
 - 1.4 ติดตั้งสัญญาณไฟจราจรตามแยกต่าง ๆ ที่สำคัญ
 - 1.5 ก่อสร้างที่ทำการชุมชน
- 2. ความต้องการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ
 - 2.1 ส่งเสริมอาชีพโดยการฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น
 - 2.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนในการประกอบอาชีพแต่ละประเภท
 - 2.3 ส่งเสริมอาชีพเบื้องต้นในสถาบันการศึกษาของรัฐ
 - 2.4 ติดตั้งตราชั่งมาตรฐาน
- 3. ความต้องการแก้ไขปัญหาด้านสังคม
 - 3.1 ให้การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน
 - 3.2 จัดระเบียบหาบเร่ และแผงลอย
 - 3.3 ให้ขยายการบริการทางด้านสาธารณสุขให้ครอบคลุมทั่วเขตเทศบาล
 - 3.4 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับปัญหาโรคระบาด

- 3.5 สนับสนุน และส่งเสริมการให้ความรู้พื้นฐานด้านการสาธารณสุข การป้องกันโรค ตลอดจนการให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชน เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีถ้วนหน้า
- 3.6 ส่งเสริมสุขอนามัยของประชาชน กำจัดพาหะนำโรคต่าง ๆ
- 3.7 ปรับปรุงบริการด้านการกำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ
- 3.8 ให้อนุรักษ์ประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย
- 3.9 ส่งเสริมภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย
4. ความต้องการแก้ไขปัญหาด้านการเมือง - การบริหาร
 - 4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเลื่อมใส ศรัทธาในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - 4.2 ให้ความรู้ด้านการเมืองการปกครองตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง
 - 4.3 เพิ่มขีดความสามารถในการป้องกัน และระงับอัคคีภัยของหน่วยงานฯ
 - 4.4 ปรับปรุงแหล่งรายได้ด้วยการจัดเก็บรายได้
 - 4.5 จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
 - 4.6 แก้ไขปัญหาการบุกรุกแนวเขต และที่ดินสาธารณะ
5. ความต้องการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
 - 5.1 ขุดลอกล้างท่อระบายน้ำ
 - 5.2 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม
 - 5.3 จัดหาที่ทิ้งขยะแห่งใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

แนวทางการจัดตั้งชุมชนย่อยเพื่อการพัฒนา

ความหมายของชุมชนย่อย “ชุมชนย่อย” หมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล ที่ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยมีสภาพพื้นที่หรือภูมิศาสตร์ร่วมกัน เช่น ในเขตแนวถนน ตรอก ซอย อาคารเรือนแถวเดียวกัน หรือมีลักษณะเป็น block หรือ zone เดียวกัน อาทิเช่น ชุมชนแออัด หรือหมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น

เหตุผลในการจัดตั้งชุมชนย่อย สภาพปัญหาชุมชนในเขตเทศบาลเป็นชุมชน ซึ่งอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนนอกเขตเทศบาลโดยทั่วไป ชุมชนในเขตเทศบาลยังขาดตัวกลาง ซึ่งทำหน้าที่ประสานระหว่างชุมชนกับเทศบาล หรือส่วนราชการต่าง ๆ ชุมชนในเขตเทศบาลบางแห่งก็มักประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ (กรมการปกครอง, 2543, หน้า 45)

1. ทางด้านกายภาพ นับตั้งแต่บ้านเรือนที่อยู่อาศัยคับแคบ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยขาดความมั่นคงแข็งแรง ถนน หรือทางเดินสาธารณะอาจไม่มีหรือมีสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้ ไฟฟ้า และน้ำประปามีไม่ทั่วถึง และมีโรงงาน ซึ่งทำให้เกิดสภาพแวดล้อมเป็นพิษอยู่ใกล้ชุมชน
2. ทางด้านการศึกษาอบรม ถึงแม้ว่าในเขตเทศบาลทุกแห่งจะไม่ห่างไกลจากโรงเรียนนัก แต่ก็ยังมีเด็กในเขตเทศบาลจำนวนมากที่ไม่ได้เรียนหนังสือ หรือเรียนน้อยจึงไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นซึ่งได้รับการศึกษาอย่างดีได้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะไม่มีทะเบียนบ้าน ไม่มีเวลาไปโรงเรียน เพราะต้องช่วยครอบครัวทำงาน ไม่มีเงินเป็นค่าเสื้อผ้า อาหารกลางวัน หรือหนังสือเรียน เป็นต้น
3. ทางด้านการประกอบอาชีพ ประชาชนในเขตเทศบาลโดยทั่วไป จะมีรายจ่ายสูงกว่าประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ตามชนบท ทั้งนี้เพราะประชาชนในชนบทสามารถหาปัจจัยในการดำรงชีวิตจากธรรมชาติได้มาก เช่น หาปลา และผักมาทำเป็นอาหารรับประทาน หาสุนัขไพรมาเป็นยารักษาโรคบางชนิด หาไม้และจาก มาทำเป็นที่อยู่อาศัย ทำผ้าใช้เอง แต่ประชาชนในเขตเทศบาลก็มีโอกาสทำงานหารายได้มากกว่าชนบท เช่น เป็นคนงานตามโรงงาน ค้าขาย และเมื่อพิจารณาอีกด้านหนึ่ง คู่แข่งขัน ซึ่งจะแบ่งงานเหล่านี้ก็มีมากด้วย ดังนั้น บุคคล ซึ่งมีศักยภาพสูง (เงินทุน ความรู้ ความสามารถ พวกพ้องฯ) จึงสามารถทำงาน ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงด้วย ในทางกลับกันบุคคล ซึ่งมีศักยภาพต่ำมักจะไ้จ้าง ซึ่งให้ผลตอบแทนต่ำหรือตกงาน ทำให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิตของตน และอาจสร้างปัญหาให้แก่ชุมชนด้วย
4. ทางด้านสาธารณสุข ชุมชนบางแห่งมีลักษณะเป็นชุมชนแออัด บริเวณบ้านมีน้ำขัง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค และยุง ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมารู้นคน บ้านบางแห่งคับแคบ ขาดการระบายอากาศที่ดี อันจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อาศัยบางคน (ทั้งเด็ก และผู้ใหญ่) เป็นโรคขาดสารอาหารซึ่งมักจะพบมากในเด็ก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองขาดความรู้ ขาดความเอาใจใส่ว่าเด็กควรจะได้รับประทานอาหารอย่างไรบ้าง
5. ทางด้านสังคม ปัญหาใหญ่สำหรับชุมชนในเขตเทศบาล ขณะนี้ก็คือ การติดยาเสพติด ทินเนอร์ กาวปะยางรถยนต์ ซึ่งปรากฏเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนแออัด ทั้งนี้เป็นการทำร้ายผู้เสพยาอย่างรุนแรง สุขภาพจะทรุดโทรมอย่างรวดเร็ว เสียเงินเป็นจำนวนมาก และก่อปัญหาให้กับสังคมโดยการลักทรัพย์ของผู้อื่น หรือทำให้เกิดการขาดสติร่างกายอ่อนแอเจ็บป่วยต้องเป็นภาระต่อส่วนรวม รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อป้องกันปราบปราม และบำบัดผู้เสพยาเสพติดเหล่านี้ นอกจากนี้ ชุมชนในเขตเทศบาลยังมีปัญหาโจรผู้ร้าย ลักทรัพย์ทำร้ายร่างกายฆ่าผู้อื่น ข่มขืน ฉ้อโกง หรือการทำลายทรัพย์สินของทางราชการ เช่น ขวางป่าหลอดไฟ ทูบโทรศัพท์สาธารณะ หรือบางชุมชนขาดความสามัคคีมีความเป็นอยู่แบบตัวใครตัวมัน บางครั้งถึงขั้นทะเลาะเบาะแว้งกัน

การจัดตั้งชุมชนย่อยให้ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องดำเนินการจากเรื่องเล็ก ๆ ที่มีประสิทธิภาพก่อน แล้วจึงค่อยขยายการดำเนินงานออกไปตามกำลังความสามารถ การดำเนินการนั้นจะต้องมองให้ครบทุกแง่ทุกมุม และจะต้องให้มีความสัมพันธ์ และสำคัญเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือการเมือง

เทศบาลและสุขาภิบาลใดได้มีการจัดตั้งชุมชนไว้แล้ว ตามรูปแบบของโครงการที่ให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ ไม่ต้องจัดตั้งรูปแบบชุมชนย่อยเพิ่มขึ้นอีก

นโยบายการจัดตั้งชุมชนย่อยของเทศบาล การจัดตั้งชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล นับเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของกระทรวงมหาดไทยที่ประสงค์ให้ประชาชนในเขตเทศบาล ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนของตน ตลอดจนเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการประสานงานเพื่อให้ได้มา ซึ่งความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในท้องถิ่นกับเทศบาลอีกส่วนหนึ่งด้วย เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งชุมชนได้ดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายที่ทางการกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลต่อการพัฒนาชุมชนโดยตรงจึงได้กำหนดนโยบายการจัดตั้งชุมชนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับชั้น ได้ถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

1. นโยบายในการร่วมมือพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีการรวมตัวกัน เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง

มาตรการ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในชุมชนได้ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการให้ความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนของตน เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม และตนเอง

2. นโยบายการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วม และมีบทบาทในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

มาตรการ มอบหมายหน้าที่ และความรับผิดชอบให้คณะกรรมการชุมชนได้มีบทบาทสำคัญในการคิดค้นหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับเทศบาลตามวิถีทางตามระบอบประชาธิปไตย

3. นโยบายให้ความสำคัญแก่ชุมชน เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนของตน

มาตรการ ให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภารกิจหน้าที่ และความสามารถของศักยภาพของตน และคนในชุมชนที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งโดยตรง และทางอ้อม เพื่อให้ลดภาระในการปฏิบัติงานของเทศบาล

4. นโยบายการประสานความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเทศบาลเพื่อประสาน และส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นกับเทศบาล

มาตรการ จัดให้มีเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานเพื่อลดข้อขัดแย้ง และประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างชุมชนกับเทศบาล และนำเรียนเสนอข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาตลอดจนมีการจัดกิจกรรมร่วมกันในโอกาสอันควรอยู่เสมอ

5. นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตในชุมชนให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

มาตรการ ให้การสนับสนุน และส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้อยู่ดีกินดีมีความสุข และจัดให้การส่งเสริมการพัฒนาการประกอบอาชีพ และจัดส่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตรวจรักษาสุขภาพร่างกาย และแนะนำการบริโภคอาหารอย่างถูกหลักวิชา

6. นโยบายส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความรัก ความสามัคคีซึ่งกัน และกัน

มาตรการ ให้การสนับสนุนและส่งเสริม มีการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชนในโอกาสวันสำคัญของทางราชการ

7. นโยบายส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน เพื่อให้การสนับสนุน และส่งเสริมประชาชนในชุมชนให้เล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

มาตรการ ให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และปลูกฝังให้ประชาชนในชุมชนเล็งเห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงการมีสิทธิและเสรีภาพในส่วนตัวและส่วนรวมที่นำมาให้การดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

ประกาศเทศบาลตำบลบางละมุง

เรื่อง การจัดตั้งชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง

ด้วยเทศบาลตำบลบางละมุง โดยความเห็นชอบของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และประชาคมเมือง ประกอบกับระเบียบเทศบาลตำบลบางละมุง ว่าด้วยคณะกรรมการชุมชน พ.ศ. 2545 ข้อ 4 จึงประกาศจัดตั้งชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุงไว้ 7 ชุมชน ประกอบด้วย

1. ชุมชนบ้านเนินทราย หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลบางละมุง บางส่วนรวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนบ้านเนินทราย”

2. ชุมชนตลาดโรงโม่ หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลบางละมุง บางส่วนรวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนตลาดโรงโม่”
3. ชุมชนบ้านชายทะเล หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลบางละมุง รวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนบ้านชายทะเล”
4. ชุมชนบ้านโรงโม่ หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลบางละมุง รวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนบ้านโรงโม่”
5. ชุมชนบ้านนากลาง หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางละมุง รวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนบ้านนากลาง”
6. ชุมชนบ้านบางละมุงฝั่งธน หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลบางละมุง รวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนบ้านบางละมุงฝั่งธน”
7. ชุมชนบ้านหนองเกตุน้อย หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลหนองปลาไหล บางส่วนรวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนบ้านหนองเกตุน้อย”

การดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

ตามแผนมหาดไทยแม่บท (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 - 2534 แผนงานย่อยพัฒนาองค์การและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบส่งเสริมให้ชุมชนเมืองจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้น โดยการรวมตัวกันของประชาชนในชุมชน และให้กำหนดทุกรูปแบบชุมชนย่อยขึ้นเพื่อความเหมาะสมกับการแก้ไขสภาพปัญหาของชุมชน กรมการปกครองได้กำหนดรูปแบบเรื่องการจัดตั้งชุมชนย่อย ดังนี้

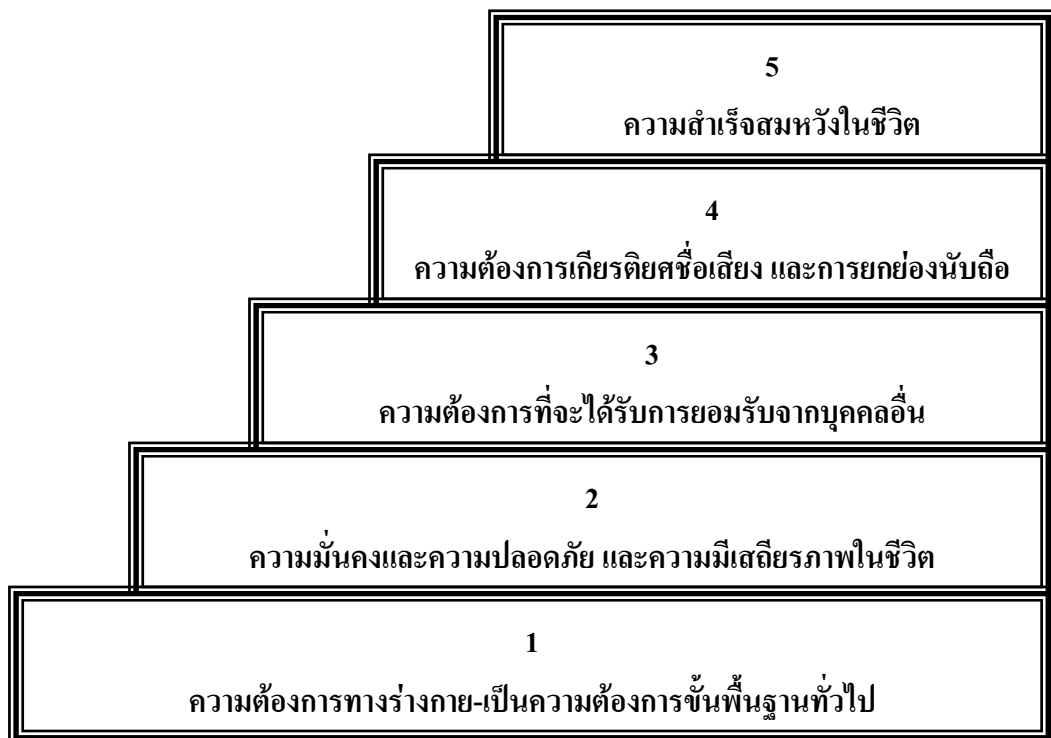
1. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานให้ชัดเจนและแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการชุดหนึ่งเพื่ออำนวยการ ประสานงาน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนย่อย และมีที่ปรึกษาตามความจำเป็นและเหมาะสม
2. พิจารณาชุมชนที่เห็นสมควร หรือที่ชุมชนร้องขอให้มีการจัดตั้งเพื่อเป็นตัวแทนชุมชน
3. แบ่งชุมชนย่อยตามสภาพพื้นที่หรือแนวถนน หรือ อาคารเรือนแถวตามความเหมาะสม
4. สสำรวจข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในชุมชนย่อยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การบริการพื้นฐาน และด้านการเมือง ทั้งนี้โดยใช้ จปฐ. เป็นเครื่องชี้วัด
5. ส่งเจ้าหน้าที่ของเทศบาล สุขาภิบาลออกไปประชาสัมพันธ์ในชุมชนย่อยเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความจำเป็น และความสำคัญที่ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมมีกัน พัฒนาและแก้ไข ปัญหาของชุมชน
6. ให้ประชาชนเลือกกรรมการชุมชนขึ้นเอง โดยเลือกจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ๆ และให้กรรมการชุมชนเลือกที่ปรึกษาคณะกรรมการชุมชนตามสมควร

7. ให้เทศบาล สุขาภิบาลประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนและที่ปรึกษาชุมชน สำหรับเทศบาลและสุขาภิบาลที่ได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนแล้ว หรือยังไม่ได้จัดตั้งชุมชนให้ เทศบาลและสุขาภิบาลนั้น ๆ ดำเนินการต่อไปให้ครบวงจรการดำเนินงานจัดตั้งชุมชนย่อยที่กำหนด ไว้แล้ว

ทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2530, หน้า 54 - 55) เชื่อว่า องค์การจะ บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของคนในองค์การและการให้ ความร่วมมือร่วมใจของคนในองค์การในการทำงาน ได้นั้น เมื่อผู้บริหารองค์การเข้าใจความต้องการ ของมนุษย์ และเลือกใช้วิธีการจูงใจ ความต้องการของมนุษย์นั้น มาสโลว์ ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับ ความต้องการไว้ 3 ประการ คือ ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด เมื่อ ได้รับการ ตอบสนองความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่และไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ อย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ และความต้องการของคนมีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากต่ำสุดไปหาสูงสุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ขั้นดังนี้

ภาพที่ 2 ขั้นความต้องการตามความคิดของ มาสโลว์ เกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจ

1. ความต้องการทางกายภาพ (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นแรก หรือขั้นต่ำสุด หรือเรียกว่าขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการอยู่รอดของชีวิตมนุษย์ที่จะขาดเสียมิได้ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยฯ สิ่งเหล่านี้ จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนเพราะความจำเป็นที่ต้องดำรงชีพอยู่ ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องหาสิ่งเหล่านี้มา เพื่อตอบสนองก่อนอื่นใด ดังนั้น ความจำเป็นทางด้านร่างกายจะเป็นความต้องการลำดับแรกที่มนุษย์จะต้องมีเป็นพื้นฐานก่อนจึงจะมีความต้องการลำดับอื่นต่อไป

2. ความต้องการความปลอดภัย (security of safety needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายแล้วตามสมควร มนุษย์ก็จะต้องการในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป คือ ความต้องการความปลอดภัย หรือมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สิน ความต้องการในขั้นนี้จะเป็นความต้องการที่จะปกป้องตนเองให้พ้นจากอันตราย หรือการแย่งชิงสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นเจ้าของ เช่น มนุษย์อาจต้องการในรูปแบบค้ำประกันสัญญา หรือสวัสดิการต่าง ๆ จากการทำงานด้วย

3. ความต้องการทางสังคม (social of belongingness needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองตามลำดับความต้องการ 2 ขั้น ดังกล่าวแล้ว คือ ทั้งทางกายภาพและความปลอดภัย ความต้องการทางด้านสังคม ซึ่งเป็นขั้นที่สูงกว่าจะตามมา นั่นคือ ความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น หรือมีสถานภาพในสังคมนั้นเอง เช่น ความต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งมิตรภาพและความเห็นใจจากเพื่อนมนุษย์ด้วย ความต้องการขั้นนี้มักจะมองในแง่ที่เกิดความรู้สึกแก่ตนเองว่าเป็นผู้มีความสำคัญคนหนึ่งในกลุ่ม และมีบุคคลรักใคร่ เชื่อถือตนเอง อาจพูดได้ว่าความต้องการทางด้านสังคมนี้นี้เป็นความต้องการทางจิตใจที่มากขึ้นนั่นเอง

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (esteem or status needs) หรือเรียกว่า ความต้องการการยอมรับในสังคม ซึ่งความต้องการด้านนี้ จะมีความเข้มข้นสูงกว่าความต้องการด้านสังคม คือ นอกเหนือจากมีเพื่อนร่วมกลุ่มในสังคมแล้ว ยังต้องการให้ตนมีฐานะเด่นในสังคมนั้นด้วย โดยเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และมีบุคคลอื่นสรรเสริญ ยกย่อง และนี่คือความต้องการที่จะมีความมั่นใจ เชื่อมั่นในเรื่องของความรู้ความสามารถของตนเอง และความสำคัญของตนเองมากขึ้นนั่นเอง

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (self actualization needs) ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการในระดับสูงสุดที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเอง โดยมนุษย์จะพยายามใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่อย่างเต็มที่ เพื่อสนองความต้องการของตน ความพอใจที่ได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดนี้มีลักษณะกว้างขวาง และจะแตกต่างกันไปในแต่ละคน

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮอรัชเบอร์ก

เฮอรัชเบอร์ก (Herzberg อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2530, หน้า 56 - 57) เป็นศาสตราจารย์หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา แห่งมหาวิทยาลัยเวสเทอร์น รีเซิร์ฟ (Western Reserve university) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของมนุษย์ และได้สรุปออกมาเป็นแนวคิดตามทฤษฎีสององค์ประกอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) หรือองค์ประกอบด้านกระตุ้น เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในทางบวก ซึ่งจะเป็นผลให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน มีลักษณะสัมพันธ์ กับเรื่องงานโดยตรง ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่
 - 1.1 ความสำเร็จในการทำงาน
 - 1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ
 - 1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ
 - 1.4 ความรับผิดชอบ
 - 1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน
2. ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) หรือองค์ประกอบด้านอนามัยเป็นปัจจัยป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อม หรือส่วนประกอบของงาน ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่
 - 2.1 นโยบายและการบริหารงาน
 - 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงาน
 - 2.3 ความมั่นคงในการทำงาน
 - 2.4 สภาพแวดล้อมในการทำงาน
 - 2.5 รายได้

เฮอรัชเบอร์ก ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารส่วนมากมักให้ความสำคัญด้านปัจจัยค้ำจุน เช่น เมื่อเกิดปัญหาว่า ผู้ปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมักแก้ไขโดยการปรับปรุงสภาพในการทำงาน หรือรับเงินเดือนให้สูงขึ้น การปฏิบัติดังนี้เป็นการแก้ไขไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงาน แต่มิได้เป็นการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ผู้บริหารควรเน้นถึงปัจจัยกระตุ้นที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน เช่น มอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น หรือส่งเสริมความก้าวหน้าของคนงานจะเป็นการกระตุ้นให้คนทำงานได้ดีกว่าที่จะให้ทำงานในตำแหน่งเดิม แต่เพิ่มเติมเงินเดือนให้ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารต้องพยายามรักษาปัจจัยค้ำจุนให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น การนำทฤษฎีของ เฮร์ชเบอร์ก ไปประยุกต์นั้น จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งสองด้านควบคู่กันไปด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการทำงานมีส่วนสำคัญไม่น้อย โดยเฉพาะในสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งคุณภาพชีวิตและเทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญก้าวหน้ามาก นอกจากจะช่วยสร้างความพอใจในการปฏิบัติงานแล้ว ยังเป็นตัวช่วยให้ปัจจัยกระตุ้นมีพลังแรงขึ้นด้วย

ผลดีของแนวคิดตามทฤษฎีสององค์ประกอบของ เฮร์ชเบอร์ก คือ ทำให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนาองค์การ พอสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. การฝึกอบรมในขณะที่ทำงาน เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสเติบโตด้วยตนเองจากการทำงาน โดยความเข้าใจในงานของตนเองมีความรู้เทคนิคใหม่ ๆ ที่จะพัฒนาการทำงานของตนให้ดีขึ้น
2. การสร้างสรรค์ตามความต้องการทางสังคม ให้บุคลากรมีโอกาสทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นการทำงานตามความชำนาญเฉพาะของบุคคล
3. การยกศักดิ์ศรี และสาระของงานให้สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความสำนึกในความสำนึก และ ความรับผิดชอบสูงขึ้น เพราะรู้สึกมีเกียรติที่จะตัดสินใจด้วยตนเองมากที่สุด
4. การปรับปรุงระบบติดต่อ ให้เกิดความสำนึกในความรับผิดชอบสูงขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ ผู้นำเป็นผู้คิดเอง
5. การปรับปรุงภาวะผู้นำโดยทุก ๆ คนมีโอกาสร่วมกันในการตัดสินใจมีสิทธิเท่าเทียมกัน จากแนวความคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาแล้วจะเห็นว่า มีความสัมพันธ์ และสนับสนุน สอดคล้องกันอย่างยิ่ง ความต้องการ 3 ชั้นแรกของ มาสโลว์ คือ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยและความต้องการทางสังคม อาจเปรียบเทียบกับความต้องการตามปัจจัยห้าของ เฮร์ชเบอร์ก และตรงกับลักษณะนิสัยของผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำตามทฤษฎีของ แมคเคลแลนด์ ส่วนความต้องการขั้นที่ 4 และ 5 ของ มาสโลว์ คือ ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง หรือฐานะทางสังคม และความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด อาจเปรียบเทียบกับปัจจัยตามทฤษฎีของ เฮร์ชเบอร์ก และตรงกับนิสัยของผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงนั่นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับผู้นำของชุมชน จึงขอนำผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชนมาเสนอไว้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

จากการศึกษาของคณะกรรมการสาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (อ้างถึงใน นพพล ถ้ำเจริญ, 2537, หน้า 15) ในเรื่อง “ผู้นำชนบทของประเทศไทย” ได้สรุปถึงสาเหตุที่ผู้นำได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไปไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. เป็นผู้ชอบให้ความช่วยเหลือแก่คนทั่ว ๆ ไป
2. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์
3. เป็นผู้ที่ประกอบด้วยความขยันขันแข็ง
4. เป็นผู้มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัว
5. เป็นที่พึ่งของคนในชุมชนในทุก ๆ ด้าน
6. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ความรับผิดชอบ
7. เป็นคนเคร่งศาสนา

นอร์แมน (1969, p. 535 - 549 อ้างถึงใน นพพล ถ้ำเจริญ, 2537, หน้า 16) ได้ทำการศึกษาผู้นำชาวบ้านที่มีลักษณะเป็นตัวกลาง ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ ครู และพ่อค้าในระดับหมู่บ้าน ในเขตหมู่บ้านบึง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2502 - 2503 พบว่าผู้ใหญ่วillage เป็นตัวเชื่อมคำสั่ง และข้อมูลจากส่วนกลางไปยังประชาชนในหมู่บ้าน โดยอาศัยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (อ้างถึงใน นพพล ถ้ำเจริญ, 2537, หน้า 17) ได้สรุปผลการศึกษาในเรื่อง กำนัน บุคลิกภาพ และทัศนคติ ไว้ว่า ผู้ที่ดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่วillage มักจะเป็นผู้มีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ สูงกว่าชาวบ้าน ทั่ว ๆ ไปในชุมชนนั้นและเป็นผู้นำที่แท้จริงในชนบท

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2513) ซึ่งทำการศึกษาถึงชนชั้นนำ โครงสร้างอำนาจและการเมือง ในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของเทศบาลสองแห่งสรุปว่า ชนชั้นในเทศบาลทั้งสองแห่ง ส่วนใหญ่มีตำแหน่ง หรือเคยมีตำแหน่งแบบทางการ (formal position) ถ้าไม่มีตำแหน่งก็จะต้องเป็นบุคคลที่มีฐานะร่ำรวย ส่วนคุณสมบัติรองอื่น ๆ เช่น สถานที่เกิด สัญชาติ อายุ เพศ การศึกษา ฯลฯ เป็นส่วนที่ช่วยเสริมอำนาจ หรืออิทธิพลของผู้นำให้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น

สมชัย รักวิจิตร (อ้างถึงใน นพพล ถ้ำเจริญ, 2537, หน้า 17) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องผู้นำในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน ในจังหวัดนครพนม ได้ข้อสรุปว่า ผู้นำของหมู่บ้านมักจะเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในหมู่บ้าน หรือตำแหน่งที่ทางราชการแต่งตั้งให้ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจะเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ในขณะที่ชนบทรอบนิคม ประเพณีก็มุ่งเน้นให้คนเชื่อฟังและยอมปฏิบัติตามทำให้ผู้นำมีอำนาจอันชอบธรรมที่จะเรียกร้อง หรือผลักดันให้ชาวบ้านปฏิบัติตามจึงทำให้ผู้นำบางคนสามารถอาศัยอิทธิพลจากภายนอกหมู่บ้าน มาบีบบังคับให้ชาวบ้านเชื่อฟังได้อีกด้วย ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองของหมู่บ้านมีส่วนผลักดันให้ชาวบ้านซึ่งมีฐานะยากจนกว่าผู้นำ ต้องพึ่งพาอาศัยผู้นำอยู่เสมอ หรือแม้กระทั่งการไปติดต่อราชการก็ต้องอาศัยผู้นำเพราะเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่าทำให้ผู้นำกลายเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนและสามารถใช้อำนาจควบคุมชาวบ้านได้

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (อ้างถึงใน สมเกียรติ มุลสุวรรณ, 2541, หน้า 20) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 8 ลักษณะ ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหา
3. ร่วมวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัด และแก้ไขปัญหาคือความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัด หรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจการ โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชน และรัฐบาลให้ใช้ได้ตลอดไป

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 186) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
2. ประชาชนสามารถที่จะมีส่วนร่วม

3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม และยังคงกล่าวถึงความสำเร็จของการมีส่วนร่วม ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

3.1 ประชาชนจะต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม และร่วมให้เหมาะสมกับสถานการณ์

3.2 ประชาชนต้องไม่เสียเงินทอง ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมเกินกว่าผลตอบแทนที่เขาประเมินว่าจะได้รับ

3.3 ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น

3.4 ประชาชนต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกับบุคคลผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3.5 ประชาชนต้องไม่รู้สึกระทอนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมของตนเองในการมีส่วนร่วม

สรณะ เทพเนาว์ (อ้างถึงใน สมเกียรติ มูลสุวรรณ, 2541, หน้า 32) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในงานพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีของคณะกรรมการหมู่บ้านสะพาน หมู่ที่ 2 ตำบลมะขามเต่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา คณะกรรมการหมู่บ้านได้รับตำแหน่งจากชาวบ้าน ปรากฏว่า ส่วนหนึ่งของชาวบ้านจะเข้าใจและยอมรับในบทบาท แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่ทราบว่าองค์กรประชาชนดำเนินการอย่างไร มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไรและเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนยอมรับศักดิ์ศรีและขีดความสามารถของผู้นำ แต่บางคนยังไม่เชื่อในศักยภาพของชุมชนเป็นผลทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรัฐกับเอกชน

ละเอียด เสงี่ยมศักดิ์ (อ้างถึงใน สมเกียรติ มูลสุวรรณ, 2541 หน้า 33) ได้ศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษากรณี บ้านหนองเอง ตำบลนาเรียง อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาประเด็นหนึ่งพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับประชาชนและผู้นำท้องถิ่น ในหมู่บ้านขาดความพร้อมในการพัฒนาหมู่บ้าน

สมชัย ศิริสมบัติ (2545) ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่” เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับการมีตำแหน่งทางสังคมในชุมชนนั้นและเหตุที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับมากก็เพราะคณะกรรมการชุมชนก็เป็นตำแหน่งทางสังคมอย่างหนึ่ง ทั้งยังมีบทบาทและหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนจึงมีภาระที่จะต้องเข้าประชุมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เกือบตลอดเวลาในทุกโครงการ

วนิดา ลิมจิตสมบูรณ์ (อ้างถึงใน สมเกียรติ มูลสุวรรณ, 2541, หน้า 34) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) : กรณีศึกษา

หมู่บ้านสามทอง และหมู่บ้านตลิ่งชัน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านสูงสุด คือ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ รองลงมาคือ การได้รับความร่วมมือจากประชาชน

สุจินต์ ดาววีระกุล (2527, หน้า 120) ได้วิจัยผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้านมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยผู้ที่ผู้นำในหมู่บ้านจะมีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่เป็นประชาชนธรรมดา

กองพัฒนาอาสาสมัครและผู้นำท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน (อ้างถึงใน สมเกียรติ มูลสุวรรณ, 2541, หน้า 34) วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานอาสาพัฒนาชุมชน พบว่างานอาสาพัฒนาชุมชนมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ปัญหารุนแรง ได้แก่ 1) การคัดเลือกและแต่งตั้ง อาสาพัฒนาชุมชนและผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้บุคคลที่ไม่เหมาะสมไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน 2) บทบาทหน้าที่ที่กำหนดไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติจริง 3) ขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ 4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหา ได้แก่ ทัศนคติต่อนโยบายงานอาสาพัฒนาชุมชนของเจ้าหน้าที่ 5) ภารกิจที่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนและอาสาพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติ ได้แก่ งานด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน 6) โอกาสที่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนจะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีสูง ถ้าสมัครรับเลือกตั้ง

นวรรค์ เป้าบุญสม (2546) เรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน เทศบาลเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความต้องการของประชาชนในการได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากเทศบาลเพื่อการพัฒนาชุมชน โดยทางคณะกรรมการชุมชน จะแจ้งข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือให้เทศบาลดำเนินการให้โดยเฉพาะความต้องการด้านสาธารณูปโภค มีความต้องการมาก เพราะเป็นผลประโยชน์ที่ได้รับโดยตรงและยังมีความต้องการให้เทศบาลสนับสนุนงบประมาณและสวัสดิการในด้านต่างๆ ด้วย

สำรอง คำสมหมาย (2541) ได้ทำการศึกษาแนวทางการเพิ่มบทบาทของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู ปรากฏว่า แนวทางการส่งเสริมให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้แสดงบทบาทของตนเองเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้นมากเท่าที่ควรจะเป็น โดยการจัดกิจกรรมแทรกแซง ประกอบด้วย การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาชุมชน และการนิเทศติดตามผล ผลการจัดกิจกรรมแทรกแซงทำให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน และการนิเทศติดตามผล ผลการจัดกิจกรรมแทรกแซงทำให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดกิจกรรมพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก

สาวิตร จิตรประวัตติ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้นำชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลแหลมฉบัง พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในอัตราส่วนที่ค่อนข้างน้อยมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉบังเป็นพื้นที่ธุรกิจ และอุตสาหกรรมจึงทำให้กลุ่มบุคคลดังกล่าว ซึ่งอยู่ในวัยทำงานเข้าไปประกอบอาชีพในโรงงาน อุตสาหกรรมกันค่อนข้างมากจึงไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมทางการเมือง และผู้ที่มีอายุระหว่าง 41 - 51 ปี เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นส่วนใหญ่ และมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัวและมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และยังพบว่าส่วนใหญ่คาดหวังที่จะได้รับเกียรติจากการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน แต่ไม่ได้คาดหวังที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ และเหตุจูงใจที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น คือ การอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น และต้องการพัฒนาชุมชนให้เจริญ

ชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาชุมชนย่อย ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนย่อยในระดับปานกลาง อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนย่อย และการได้รับข่าวสารข้อมูลเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย ส่วนความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนย่อย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน

จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจสรุปได้ว่า การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการเป็นคณะกรรมการชุมชนนั้น มีแรงจูงใจในการที่เข้ามา อาทิเช่น การมีตำแหน่งทางสังคม ความต้องการมีชื่อเสียง เป็นต้น คุณสมบัติ รวมถึงความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่นได้ และการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งในด้านการให้ความรู้และวัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาชุมชนนั้นประสบความสำเร็จได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง จำนวน 7 ชุมชน ชุมชนละ 12 คน รวม 84 คน สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิจัยกลุ่มประชากรทุกคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมา โดยอาศัยผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะพื้นฐานของประชากร ซึ่งเป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมในชุมชน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 การวัดระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการมีส่วนร่วมที่มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม จำนวน 4 ข้อ การร่วมพิจารณาโครงการ จำนวน 4 ข้อ การร่วมตัดสินใจ จำนวน 4 ข้อ การร่วมดำเนินการจำนวน 3 ข้อ การร่วมประเมินผลจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการรับทราบเรื่องข้อมูล ข่าวสารของ โครงการในการพัฒนาท้องถิ่นว่า ได้รับทราบข่าวสารของโครงการจากแหล่งใดและบ่อยครั้งเพียงใด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความต้องการ ความช่วยเหลือจากเทศบาล ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมถึงความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลด้านบุคลากร การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร การพัฒนา

ระบบโครงสร้างพื้นฐาน งบประมาณ การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี การฝึกอบรมสร้างอาชีพ การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชน และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 5 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยครอบคลุมถึงการไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้บริหาร การมีอาชีพประจำของกรรมการชุมชน การขาดอุดมการณ์ทางการเมือง การบริหาร การขาดแรงจูงใจ การขาดการประสานงานของกรรมการชุมชน เทศบาลและประชาชน การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของเทศบาลไม่ทั่วถึง และการขาดความร่วมมือจากประชาชน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครอบคลุมถึงการรับทราบข่าวสารของโครงการ การสนับสนุนในการพัฒนาท้องถิ่น การวางแผนโครงการพัฒนา การออกแรงวัสดุ หรือเงินในกิจกรรมต่าง ๆ และการประเมินผลโครงการพัฒนา จำนวน 5 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้จัดได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นจากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์ หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามแล้วจึงนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ความตรงตามเนื้อหา (content validity)
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าครอนบาช (Cronbach's alpha) ตามวิธีของ ครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .85 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอข้อมูลรายชื่อของคณะกรรมการชุมชนทั้ง 7 ชุมชน จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. ผู้วิจัยได้มอบหมายให้ประธานกรรมการชุมชนทั้ง 7 ชุมชนเป็นผู้แจกจ่ายแบบสอบถามให้กับกรรมการชุมชนและผู้วิจัยเองก็ได้ออกแจกจ่ายแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมทั้งพูดคุยอย่างใกล้ชิดกับกรรมการชุมชน โดยเริ่มดำเนินการระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ 2550 - เมษายน 2550 รวม 3 เดือน
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 84 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 84 ชุด คิดเป็น 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วมาประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมในชุมชนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

2. ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมมีประเด็นอยู่ 18 ข้อ โดยจะให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

ถ้าตอบ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ถ้าตอบ มีส่วนร่วมน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

ถ้าตอบ มีส่วนร่วมมาก ให้คะแนน 3 คะแนน

ถ้าตอบ มีส่วนร่วมมากที่สุด ให้คะแนน 4 คะแนน

เกณฑ์ในการพิจารณาหาระดับในการมีส่วนร่วม จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (μ) ดังนี้

ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75 ถือว่า มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.50 ถือว่า มีส่วนร่วมน้อย

ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.25 ถือว่า มีส่วนร่วมมาก

ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 3.26 - 4.00 ถือว่า มีส่วนร่วมมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการในการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

4. การวิเคราะห์ระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลโดยให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

ถ้าตอบ มีความต้องการน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
ถ้าตอบ มีความต้องการน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ถ้าตอบ มีความต้องการมาก	ให้คะแนน 3 คะแนน
ถ้าตอบ มีความต้องการมากที่สุด	ให้คะแนน 4 คะแนน

เกณฑ์ในการพิจารณาระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (μ) ดังนี้

ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75 ถือว่า มีความต้องการน้อยที่สุด
ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.50 ถือว่า มีความต้องการน้อย
ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.25 ถือว่า มีความต้องการมาก
ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 3.26 - 4.00 ถือว่า มีความต้องการมากที่สุด

5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

ถ้าตอบ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน
ถ้าตอบ ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ถ้าตอบ เห็นด้วย	ให้คะแนน 3 คะแนน
ถ้าตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 4 คะแนน

เกณฑ์ในการพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (μ) ดังนี้

ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75 ถือว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.50 ถือว่า ไม่เห็นด้วย
ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.25 ถือว่า เห็นด้วย
ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 3.26 - 4.00 ถือว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในแต่ละกลุ่มการศึกษาด้วยสถิติ t - test และ One - way ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้นำเสนอและอธิบายผลการวิเคราะห์ จำแนกออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการชุมชน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลของคณะกรรมการชุมชน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการชุมชน

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	58	69.00
หญิง	26	31.00
รวม	84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นชายมากกว่าหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.00 และ 31.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	9	10.70
สมรส	64	76.20
ม่าย	7	8.30
หย่าร้าง	2	2.40
แยกกันอยู่	2	2.40
รวม	84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.20 รองลงมา คือ โสด คิดเป็นร้อยละ 10.70, ม่าย คิดเป็นร้อยละ 8.30, หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.40 และแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 35 ปี	7	8.34
36 - 45 ปี	31	36.90
46 - 55 ปี	30	35.70
56 ปีขึ้นไป	16	19.06
รวม	84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด คือช่วงอายุ 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.90 รองลงมาคือ อายุ 46 - 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.70, อายุ 56 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.06 และอายุต่ำกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	44	52.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	17.85
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	13	15.47
ปริญญาตรี	9	10.71
สูงกว่าปริญญาตรี	3	3.57
รวม	84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 17.85, มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 15.47, ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.71 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะอาชีพ

ลักษณะอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าของธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	31	36.90
แม่บ้าน	7	8.33
ลูกจ้าง/รับจ้าง	34	40.47
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	5.95
เกษตรกร	4	4.76
อาชีพอื่น ๆ	3	3.59
รวม	84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพลูกจ้าง/รับจ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.47 รองลงมาคือ เจ้าของธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 36.90, แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 8.33, ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.95, เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.76 และอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.59 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน

ระดับรายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	14	16.70
5,001 - 10,000 บาท	45	53.60
10,001 - 15,000 บาท	4	4.80
15,001 - 20,000 บาท	6	7.00
20,001 บาทขึ้นไป	15	17.90
รวม	84	100.00

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 5,001 - 10,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.60 รองลงมาคือ ระดับ 20,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.90, ระดับต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.70, ระดับ 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.00 และระดับ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางสังคมในชุมชน

สถานภาพทางสังคมในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประธานกรรมการชุมชน	6	7.10
รองประธานกรรมการชุมชน	5	6.00
กรรมการชุมชน	73	86.90
รวม	84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพทางสังคมในชุมชนที่เป็น กรรมการชุมชนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.90 รองลงมาคือ ประธานกรรมการชุมชน คิดเป็นร้อยละ 7.10 และรองประธานกรรมการชุมชน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน

การนำเสนอตารางแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและการจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม

ลำดับที่	การปฏิบัติงานในการเข้าร่วมประชุม	ระดับการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม				μ	σ	แปลความระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
1	การเข้าประชุมในแต่ละเดือน	4 (4.80)	11 (13.10)	49 (58.30)	20 (23.80)	3.01	0.75	มาก	2
2	การประชุมวางแผนในโครงการต่างๆ	3 (3.60)	21 (25.00)	50 (59.50)	10 (11.90)	2.79	0.69	มาก	4
3	การประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	2 (2.40)	27 (32.10)	40 (47.60)	15 (17.90)	2.80	0.75	มาก	3
4	แรงจูงใจในการเข้าร่วมประชุม	2 (2.40)	13 (15.50)	51 (60.70)	18 (21.40)	3.01	0.68	มาก	1
รวม						2.88	0.79	มาก	-

จากตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.88 ($\sigma = 0.79$) โดยพิจารณาได้ ดังนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมประชุมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการมีส่วนร่วมมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.01 ($\sigma = 0.68$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ การเข้าประชุมในแต่ละเดือน มีค่าเฉลี่ย 3.01 ($\sigma = 0.75$) สำหรับอันดับที่ 3 คือการประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีค่าเฉลี่ย 2.80 ($\sigma = 0.75$) และอันดับ 4 คือการประชุมวางแผนในโครงการต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 2.79 ($\sigma = 0.69$)

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและการจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมพิจารณาโครงการ

ลำดับที่	การปฏิบัติงานในการร่วมพิจารณาโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมพิจารณาโครงการ				μ	σ	แปลความระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
5	การร่วมเสนอโครงการและวิธีการแก่เทศบาลให้สนับสนุนโครงการต่าง ๆ การร่วมพิจารณาโครงการชุมชนเพื่อใช้จัดทำ	4 (4.80)	19 (22.60)	53 (63.10)	8 (9.50)	2.77	0.68	มาก	4
6	แผน 3 ปีของเทศบาล การค้นหาสาเหตุหรือสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้น	3 (3.60)	21 (25.00)	48 (57.10)	12 (14.30)	2.82	0.71	มาก	3
7	เพื่อกำหนดโครงการพัฒนา	1 (1.20)	15 (17.90)	54 (64.30)	14 (16.70)	2.96	0.62	มาก	2
8	การพิจารณาโครงการเป็นการเพิ่มบทบาทหน้าที่ของกรรมการชุมชน	1 (1.20)	10 (11.90)	52 (61.90)	21 (25.00)	3.10	0.64	มาก	1
รวม						2.91	0.71	มาก	-

จากตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและการจัดลำดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมพิจารณาโครงการ พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.91 ($\sigma = 0.71$) โดยพิจารณาได้ ดังนี้

การพิจารณาโครงการเป็นการเพิ่มบทบาทหน้าที่ของกรรมการชุมชน มีระดับการมีส่วนร่วมมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.10 ($\sigma = 0.64$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ การค้นหาสาเหตุหรือสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดโครงการพัฒนามีค่าเฉลี่ย 2.96 ($\sigma = 0.62$) สำหรับอันดับ 3 คือ การร่วมพิจารณาโครงการชุมชน เพื่อใช้จัดทำแผน 3 ปี ของเทศบาล มีค่าเฉลี่ย 2.82 ($\sigma = 0.71$) และอันดับ 4 คือ การร่วมเสนอโครงการและวิธีการแก่เทศบาลให้สนับสนุนโครงการต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 2.77 ($\sigma = 0.68$)

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ

ลำดับที่	การปฏิบัติงานในการร่วมตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ				μ	σ	แปลความระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
9	การร่วมตัดสินใจแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่น	1 (1.20)	18 (21.40)	52 (61.90)	13 (15.50)	2.91	0.64	มาก	4
10	ประโยชน์ที่ได้รับในแต่ละ โครงการเป็นแรงจูงใจ ในการตัดสินใจสนับสนุน โครงการ	3 (3.60)	10 (11.90)	56 (66.70)	15 (17.90)	2.98	0.66	มาก	3
11	การบริหารงาน ข้อมูล ข่าวสาร บุคลากร งบประมาณ และโอกาส มีผลต่อการตัดสินใจ พัฒนาท้องถิ่น	2 (2.40)	11 (13.10)	39 (46.40)	32 (38.10)	3.20	0.75	มาก	2
12	สัมพันธภาพและความ ร่วมมือเป็นเครือข่าย ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่น และกรรมการชุมชน สามารถกำหนดทิศทาง พัฒนาได้	2 (2.40)	13 (15.50)	33 (39.30)	36 (42.90)	3.23	0.79	มาก	1
รวม						3.14	0.80	มาก	-

จากตารางที่ 10 จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม ในการร่วมตัดสินใจ พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.14 ($\sigma = 0.80$) โดยพิจารณาได้ ดังนี้

สัมพันธภาพและความร่วมมือเป็นเครือข่ายระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและกรรมการชุมชน สามารถกำหนดทิศทางพัฒนาได้ มีระดับการมีส่วนร่วมมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.23 ($\sigma = 0.79$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ การบริหารงาน ข้อมูล ข่าวสาร บุคลากร งบประมาณ และโอกาสมีผลต่อการตัดสินใจพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.20 ($\sigma = 0.75$) สำหรับอันดับ 3 คือ ประโยชน์ที่ได้รับ ในแต่ละโครงการเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจสนับสนุนโครงการ มีค่าเฉลี่ย 2.98 ($\sigma = 0.66$) และ อันดับ 4 คือ การร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.91 ($\sigma = 0.64$)

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการ

ลำดับที่	การปฏิบัติงานในการร่วม ดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการ				μ	σ	แปลความระดับ การมีส่วนร่วม	อันดับ
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
13	การแสดงความคิดเห็นที่เป็น ขันตอนและแนวทางการ ดำเนินการของชุมชน	0 (0.00)	15 (17.90)	48 (57.10)	21 (25.00)	3.07	0.65	มาก	1
14	การเสียดสละบริจาคเงินเพื่อ สนับสนุนการดำเนิน โครงการของชุมชน	5 (6.00)	40 (47.60)	28 (33.30)	11 (13.10)	2.53	0.79	มาก	2
15	การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการ ดำเนิน โครงการของชุมชน	7 (8.30)	38 (45.20)	33 (39.30)	6 (7.10)	2.45	0.75	น้อย	3
รวม						3.14	0.80	มาก	-

จากตารางที่ 11 จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม ในการร่วมดำเนินการ พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.14 ($\sigma = 0.80$) โดยพิจารณาได้ ดังนี้

การแสดงความคิดเห็นที่เป็นขันตอนและแนวทางการดำเนินการของชุมชน มีระดับ การมีส่วนร่วมมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.07 ($\sigma = 0.65$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ การเสียดสละ บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนิน โครงการของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.53 ($\sigma = 0.79$) และอันดับ 3 คือ การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนิน โครงการของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.45 ($\sigma = 0.75$)

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและ การจัดลำดับของการมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผล

ลำดับที่	การปฏิบัติงานในการร่วม ประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผล				μ	σ	แปลความระดับ การมีส่วนร่วม	อันดับ
		น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
16	การประเมินผลการ ดำเนินงานตามโครงการ พัฒนาท้องถิ่น	2 (2.40)	32 (38.10)	47 (56.00)	3 (3.60)	2.60	0.60	มาก	2
17	การตรวจสอบโครงการ พัฒนาท้องถิ่น	16 (19.00)	28 (33.30)	36 (42.90)	4 (4.80)	2.33	0.84	น้อย	3
18	การติดตามงานที่ชุมชน ดำเนินการแล้วเสร็จ	6 (7.10)	17 (20.20)	53 (63.10)	8 (9.50)	2.75	0.72	มาก	1
รวม						2.58	0.80		-

จากตารางที่ 12 จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม ในการร่วมประเมินผล พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.58 ($\sigma = 0.80$) โดยพิจารณาได้ ดังนี้

การติดตามงานที่ชุมชนดำเนินการแล้วเสร็จ มีระดับการมีส่วนร่วมมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 2.75 ($\sigma = 0.72$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ พัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.60 ($\sigma = 0.60$) และอันดับ 3 คือ การตรวจสอบโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.33 ($\sigma = 0.84$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความและการจัดลำดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน โดยพิจารณาเป็นรายด้านของการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับที่	การปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน	μ	σ	แปลความระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1	การเข้าร่วมประชุม	2.88	0.79	มาก	4
2	การร่วมพิจารณาโครงการ	2.91	0.71	มาก	3
3	การร่วมตัดสินใจ	3.14	0.80	มาก	1
4	การร่วมดำเนินการ	3.14	0.80	มาก	1
5	การร่วมประเมินผล	2.58	0.80	มาก	5
ภาพรวม		3.01	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.01 ($\sigma = 0.70$) โดยพิจารณาเป็นรายด้านของการปฏิบัติงาน ได้ดังนี้

การร่วมตัดสินใจและการร่วมดำเนินการ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.14 ($\sigma = 0.80$) และ 3.14 ($\sigma = 0.80$) ตามลำดับ รองลงมาเป็นอันดับ 3 คือ การร่วมพิจารณาโครงการ มีค่าเฉลี่ย 2.91 ($\sigma = 0.71$) สำหรับอันดับ 4 คือ การเข้าร่วมประชุม มีค่าเฉลี่ย 2.88 ($\sigma = 0.79$) และอันดับ 5 คือ การร่วมประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.58 ($\sigma = 0.80$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการ

ตารางที่ 14 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการรับทราบข้อมูล
คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับที่	การรับทราบข้อมูลว่าคณะกรรมการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ
1	ไม่เคยได้รับทราบ	0	0.00
2	ได้รับทราบนาน ๆ ครั้ง	6	7.10
3	ได้รับทราบบ่อย	22	26.20
4	ได้รับทราบสม่ำเสมอ	56	66.70
ภาพรวม		84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับทราบข้อมูลว่าคณะกรรมการชุมชน
มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมาคือ ได้รับทราบบ่อย
คิดเป็นร้อยละ 26.20, ได้รับทราบนาน ๆ ครั้ง 7.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสื่อในการรับทราบข้อมูล
ข่าวสารของโครงการในการพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับที่	ประเภทของสื่อ	จำนวนการรับสื่อ	ร้อยละ
1	หนังสือพิมพ์	3	3.60
2	เคเบิลทีวี	9	10.70
3	วารสาร “บัวหลวงสาร”	58	69.00
4	www.blmmunicipality.com	2	2.40
5	เสียงตามสายแบบไร้สาย	56	66.70
6	วิทยุกระจายเสียง	9	10.70

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการในการ
พัฒนาท้องถิ่นจากสื่อประเภท วารสาร “บัวหลวงสาร” มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมาคือ
เสียงตามสายแบบไร้สาย คิดเป็นร้อยละ 66.70, เคเบิลทีวี คิดเป็นร้อยละ 10.70, วิทยุกระจายเสียง

คิดเป็นร้อยละ 10.70, หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 3.60, www.blmmunicipality.com คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการรับทราบข้อมูลโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่น

ลำดับที่	การรับทราบข้อมูลโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ
1	ไม่เคยได้รับทราบ	0	0.00
2	ได้รับทราบนาน ๆ ครั้ง	9	10.70
3	ได้รับทราบบ่อย	25	29.80
4	ได้รับทราบสม่ำเสมอ	50	59.50
ภาพรวม		84	100.00

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับทราบข้อมูลโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่น อย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 59.50 รองลงมา คือ ได้รับทราบบ่อย คิดเป็นร้อยละ 29.80, ได้รับทราบนาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล ของคณะกรรมการชุมชน

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปรความและการจัดอันดับ
ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล

ลำดับ ที่	ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ				μ	σ	แปรความระดับ ความต้องการ ความช่วยเหลือ	อันดับ
		น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
1	ความต้องการความช่วยเหลือด้าน บุคลากร/เจ้าหน้าที่จากเทศบาล	1 (1.20)	3 (3.60)	45 (53.60)	35 (41.70)	3.35	0.61	ต้องการมากที่สุด	6
2	ความต้องการความช่วยเหลือ ในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทางราชการ	0 (0.00)	2 (2.40)	44 (52.40)	38 (45.20)	3.42	0.54	ต้องการมากที่สุด	5
3	ความต้องการความช่วยเหลือ ในการพัฒนาระบบโครงสร้าง พื้นฐาน	0 (0.00)	3 (3.60)	29 (34.50)	52 (61.90)	3.58	0.56	ต้องการมากที่สุด	2
4	ความต้องการความช่วยเหลือ และสนับสนุนทางด้าน งบประมาณจากเทศบาล	0 (0.00)	4 (4.80)	32 (38.10)	48 (57.10)	3.52	0.59	ต้องการมากที่สุด	4
5	ความต้องการความช่วยเหลือ ในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ให้กับชุมชน	0 (0.00)	0 (0.00)	36 (42.90)	48 (57.10)	3.57	0.49	ต้องการมากที่สุด	3
6	ความต้องการความช่วยเหลือ ในการฝึกอบรมเพื่อสร้างอาชีพ หารายได้ให้กับชุมชน	0 (0.00)	7 (8.30)	49 (58.30)	28 (33.30)	3.25	0.59	ต้องการมาก	7
7	ความต้องการความช่วยเหลือ ในการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ชุมชนอย่างครบวงจร	0 (0.00)	7 (8.30)	52 (61.90)	25 (29.80)	3.21	0.58	ต้องการมาก	8
8	ความต้องการความช่วยเหลือ ในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับบุคคลในชุมชน	0 (0.00)	1 (1.20)	23 (27.40)	60 (71.40)	3.70	0.48	ต้องการมากที่สุด	1
ภาพรวม						3.65	0.47	ต้องการมากที่สุด	-

จากตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปรความ
และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความต้องการความช่วยเหลือจาก
เทศบาล พบว่า คณะกรรมการชุมชนมีความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลในภาพรวมของ

ความช่วยเหลือจากเทศบาลอยู่ในระดับต้องการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.65 ($\sigma = 0.47$) โดยแยกเป็นรายข้อตามระดับความต้องการความช่วยเหลือได้ ดังนี้

ความต้องการความช่วยเหลือในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับบุคคลในชุมชนมีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.70 ($\sigma = 0.48$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย 3.58 ($\sigma = 0.56$) อันดับ 3 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.57 ($\sigma = 0.49$) อันดับ 4 คือ ความต้องการความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย 3.52 ($\sigma = 0.59$) อันดับ 5 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการมีค่าเฉลี่ย 3.42 ($\sigma = 0.54$) อันดับ 6 คือ ความต้องการความช่วยเหลือด้านบุคลากร/เจ้าหน้าที่จากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย 3.35 ($\sigma = 0.61$) อันดับ 7 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในการฝึกอบรมเพื่อสร้างอาชีพหารายได้ให้กับชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.25 ($\sigma = 0.59$) และอันดับ 8 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร มีค่าเฉลี่ย 3.21 ($\sigma = 0.58$)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปรความ และ
การจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน	ระดับความคิดเห็น				μ	σ	แปรความระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1	ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้ให้ ความช่วยเหลือชุมชน	28 (33.30)	36 (42.90)	16 (19.00)	4 (4.80)	1.95	0.84	ไม่เห็นด้วย	7
2	กรรมการชุมชนมีอาชีพประจำ ไม่มีเวลาทำงานให้กับชุมชน	3 (3.60)	15 (17.90)	59 (70.20)	7 (8.30)	2.83	0.61	เห็นด้วย	4
3	กรรมการชุมชนขาด อุดมการณ์ทางการเมือง การบริหาร	1 (1.20)	17 (20.20)	58 (69.00)	8 (9.50)	2.86	0.57	เห็นด้วย	3
4	กรรมการชุมชนขาดแรงจูงใจ ในการทำงานเพื่อท้องถิ่น	2 (2.40)	19 (22.60)	47 (56.00)	16 (19.00)	2.91	0.71	เห็นด้วย	2
5	กรรมการชุมชน เทศบาลและ ประชาชน ขาดการ ประสานงานกัน	3 (3.60)	23 (27.40)	50 (59.50)	8 (9.50)	2.75	0.67	เห็นด้วย	6
6	การประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารของเทศบาลไม่ทั่วถึง	2 (2.40)	13 (15.50)	44 (52.40)	25 (29.80)	3.09	0.73	เห็นด้วย	1
7	กรรมการชุมชนไม่ได้รับ ความร่วมมือจากประชาชน ในชุมชน	3 (3.60)	19 (22.60)	56 (66.70)	6 (7.10)	2.77	0.62	เห็นด้วย	5
ภาพรวม						2.80	0.63	เห็นด้วย	-

จากตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปรความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค
ในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน พบว่า ในภาพรวมของระดับ
ความคิดเห็น อยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 2.80 ($\sigma = 0.63$) โดยพิจารณาได้ ดังนี้

การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลไม่ทั่วถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ
เห็นด้วยเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.09 ($\sigma = 0.73$) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ กรรมการชุมชนขาด

แรงจูงใจในการทำงานเพื่อท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.91 ($\sigma = 0.71$) อันดับ 3 คือ กรรมการชุมชนขาด
อุดมการณ์ทางการเมือง การบริหาร มีค่าเฉลี่ย 2.86 ($\sigma = 0.57$) อันดับ 4 คือ กรรมการชุมชน
มีอาชีพประจำไม่มีเวลาทำงานให้กับชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.83 ($\sigma = 0.61$) อันดับ 5 คือ กรรมการชุมชน
ไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.77 ($\sigma = 0.62$) อันดับ 6 คือ
กรรมการชุมชน เทศบาล และประชาชน ขาดการประสานงานกัน มีค่าเฉลี่ย 2.75 ($\sigma = 0.67$) และ
อันดับ 7 คือ ผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือชุมชน มีค่าเฉลี่ย 1.95 ($\sigma = 0.84$)

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน

ตารางที่ 19 จำนวนค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และ t - test การเปรียบเทียบเพศกับ
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

เพศ	จำนวน	μ	σ	t	Sig.
ชาย	58	3.06	0.72	1.113	.74
หญิง	26	2.88	0.65		

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า
ค่า Sig. เท่ากับ .74 แสดงว่า คณะกรรมการชุมชนเพศชายและคณะกรรมการชุมชนเพศหญิงมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามสถานภาพ

แหล่งความแปรปรวนของกลุ่มสถานภาพ	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	1.67	0.41	0.83	.50
ภายในกลุ่ม	79	39.31	0.49		
รวม	83	40.98			

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในชุมชนต่าง ๆ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีสถานภาพต่างกันการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวนของกลุ่มอายุ	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	3	2.15	0.71	1.48	.22
ภายในกลุ่ม	80	38.83	0.48		
รวม	83	40.98			

* $p < .05$

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในชุมชนต่าง ๆ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวนของกลุ่มการศึกษา	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	4	5.51	1.37	3.06	.02
ภายในกลุ่ม	79	35.47	0.44		
รวม	83	40.98			

* $p < .05$

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในชุมชนต่าง ๆ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

แตกต่างกัน และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ต่อได้ผลการวิเคราะห์
ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา
ท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษาของคณะกรรมการชุมชน

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา		-0.20	0.38	0.00	-1.00*
มัธยมศึกษาตอนต้น			0.58*	0.20	-0.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.				-0.38	-1.38*
ปริญญาตรี					-1.00*
สูงกว่าปริญญาตรี					

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการ
ทดลองของ LSD พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีการเข้าร่วม
ในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างจากคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า
ปริญญาตรี โดยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีการเข้าร่วม
ในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเข้าร่วมในกิจกรรม
การพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างจากคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
โดยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีการเข้าร่วมในกิจกรรม
การพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีการเข้าร่วม
ในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างจากคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า
ปริญญาตรี โดยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า
ปริญญาตรี

คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนา
ท้องถิ่นแตกต่างจากคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยพบว่า
คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
น้อยกว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 24 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวนของกลุ่มอาชีพ	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	5	1.68	0.33	0.66	0.64
ภายในกลุ่ม	78	39.30	0.50		
รวม	83	40.98			

* $p < .05$

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในชุมชนต่าง ๆ
พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวนของกลุ่มรายได้	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	4	3.54	0.88	1.86	0.12
ภายในกลุ่ม	79	37.44	0.47		
รวม	83	40.98			

* $p < .05$

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในชุมชนต่าง ๆ
พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการชุมชน จำแนกตามสถานภาพทางสังคมในชุมชน

แหล่งความแปรปรวนของกลุ่ม สถานภาพทางสังคมในชุมชน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.36	0.69
ภายในกลุ่ม	81	40.62	0.50		
รวม	83	40.98			

* $p < .05$

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในชุมชนต่าง ๆ
พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีสถานภาพทางสังคมในชุมชนต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
การพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1. คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. คณะกรรมการชุมชนที่มีสถานภาพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
4. คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
5. คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
7. คณะกรรมการชุมชนที่มีสถานภาพทางสังคมต่างกันการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

จากตารางที่ 27 ผลสรุปการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน โดยสรุปได้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษายิ่งสูงมาก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจะสูงมากตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้
คณะกรรมการชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การร่วมรับรู้งานของโครงการพัฒนา

1.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเทศบาลและชุมชน

1.2 เทศบาลควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร และให้การศึกษาแก่ประชาชนให้มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

1.3 เทศบาลและเจ้าหน้าที่ ควรเพิ่มเติมในเรื่องการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในทุกช่องทางของสื่อ

1.4 ต้องสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชนหรือองค์กรต่าง ๆ มีความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา

2. การร่วมในการสนับสนุนโครงการพัฒนา

2.1 ผู้บริหารระดับสูงต้องสนับสนุนด้านวิชาการหรือฝึกอบรมแก่คณะกรรมการชุมชน เช่น การเขียนโครงการ และการประเมินผลโครงการ

2.2 เทศบาลต้องประสานงานกับคณะกรรมการชุมชนย่อยอย่างใกล้ชิด ติดตามตรวจเยี่ยม อย่างน้อยเดือนละครั้ง

2.3 ผู้นำโครงการ หรือผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรแสวงหาโอกาสในการพบปะพูดคุยกับคณะกรรมการชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่น

2.4 ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าชุมชน หรือกองทุนสวัสดิการชุมชน

2.5 จัดรณรงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ เจ้าหน้าที่ของเทศบาลคณะกรรมการชุมชนและประชาชนทุกชุมชน

3. การร่วมในการวางแผนโครงการพัฒนา

3.1 เทศบาลควรมีการกำหนดนโยบายในการบริหารชุมชนที่ชัดเจนมากกว่าเดิม

3.2 ทำการศึกษาภูมิปัญญาของแต่ละชุมชน เพื่อนำมาเป็นทุนทางสังคมสำหรับพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

3.3 จัดให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

3.4 ประเภทการวิจัย ในการทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นนี้ ในครั้งต่อไปของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ควรเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ตรวจสอบและเปรียบเทียบกับงานวิจัยของผู้วิจัยซึ่งใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณแล้ว

3.5 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไป ควรใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อศึกษา และวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาใช้วิธีตรรกวิทยาในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง เหตุผลของปัญหาที่เกิดขึ้น

3.6 หัวข้อการวิจัยและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเรื่องนี้อีกครั้งเพื่อเปรียบเทียบผลงานวิจัยของข้อมูลที่ได้ และวิธีวิจัยที่ต่างกัน ควรวิจัยในกลุ่มตัวอย่างนี้เพราะคณะกรรมการชุมชนเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

4. การร่วมออกแรง วัสดุ หรือเงิน ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ

4.1 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น เช่นการอบรม สัมมนา ทักษะศึกษา คูงาน

5. การร่วมรับทราบเมื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาเสร็จสิ้นแล้ว

5.1 ทุกครั้งที่เทศบาลส่งเจ้าหน้าที่ลงมาสำรวจปัญหาหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรแจ้งให้กรรมการชุมชนที่ท่านลงไปในพื้นที่ได้ทราบ

5.2 สร้างจิตสำนึกให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคมใส่ใจกับปัญหาสาธารณะของท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม รวมทั้งทราบระดับการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และความช่วยเหลือจากเทศบาลของคณะกรรมการชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลตำบลบางละมุง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง จำนวน 7 ชุมชน ชุมชนละ 12 คน รวม 84 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) t - test และความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) โดยผู้วิจัยขอเสนอตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ทำการวิจัย ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มประชากรของการวิจัย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพลูกจ้าง หรือรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีสถานภาพทางสังคมในชุมชนเป็นกรรมการชุมชน ซึ่งมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมาก

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วม ผลการศึกษา คณะกรรมการชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แบ่งกิจกรรมการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ด้าน คือ กิจกรรมด้านการเข้าร่วมประชุม กิจกรรมด้านการร่วมพิจารณาโครงการกิจกรรมด้านการร่วมตัดสินใจ กิจกรรมการร่วมดำเนินการ และกิจกรรมด้านการร่วมประเมินผล ผลปรากฏออกมาเหมือนกันทั้ง 5 ด้าน คือ คณะกรรมการชุมชนมีระดับการปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมตัดสินใจและด้านการร่วมดำเนินการมีระดับการปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมมาก เป็นอันดับ 1 เท่ากันทั้งสองด้านและรองลงมาคือด้านการร่วมพิจารณาโครงการ การเข้าร่วมประชุม การร่วมประเมินผล ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับการรับทราบข้อมูล ข่าวสาร ผลการศึกษา พบว่า การรับทราบข้อมูล ข่าวสาร การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนและข้อมูลข่าวสารของโครงการในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการชุมชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอจากสื่อประเภทวารสาร “บัวหลวงสาร” รองลงมา คือ เสียงตามสายแบบ ไร้สาย เคเบิลทีวี วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์และ w.w.blmmunicipality.com ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการชุมชนมีความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลในระดับมากที่สุด ความต้องการความช่วยเหลือในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับบุคคลในชุมชนมีระดับความต้องการมากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และอันดับ 3 คือ ความต้องการความช่วยเหลือในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ชุมชน

ส่วนที่ 5 ระดับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการชุมชนมีความคิดเห็นในปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชนอยู่ในระดับที่เห็นด้วย การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลไม่ทั่วถึง คณะกรรมการชุมชนมีความเห็นด้วยเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ กรรมการชุมชนขาดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อท้องถิ่น และอันดับ 3 คือ กรรมการชุมชน ขาดอุดมการณ์ทางการเมืองการบริหาร

ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษา เมื่อนำมาวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่าง พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ สถานภาพ อายุ รายได้ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน โดยคนที่มี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าคนที่มีการศึกษา

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าคนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. คนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่า คนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าคนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยสรุปได้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาที่สูงมาก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจะสูงมากตามไปด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาของผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้ ลักษณะการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมากเพราะคณะกรรมการชุมชนมีตำแหน่งทางสังคมจึงมีบทบาทและหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ทำให้มีการจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยที่คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมาก คือ กิจกรรมการร่วมตัดสินใจและการร่วมดำเนินการ ส่วนที่คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรองลงมา คือ กิจกรรมการร่วมพิจารณาโครงการ กิจกรรมการร่วมประชุมและกิจกรรมการร่วมประเมินผล ตามลำดับ คณะกรรมการชุมชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมาก ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางสังคมในชุมชน คือ กรรมการชุมชน ซึ่งผลการศึกษาที่ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมชัย ศิริสมบัติ (2545) ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชน ในการพัฒนาเทศบาลไปสู่อำเภอ “เมืองนำอยู่” เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับการมีตำแหน่งทางสังคมในชุมชนนั้น และเหตุที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับมากก็เพราะคณะกรรมการชุมชนก็เป็นตำแหน่งทางสังคมอย่างหนึ่ง ทั้งยังมีบทบาทและหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนจึงมีภาระที่จะต้องเข้าประชุม และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เกือบตลอดเวลาในทุกโครงการ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจินต์ ดาววิระกุล (2527, หน้า 120) ได้วิจัยผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้านมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยผู้ที่เป็นผู้นำในหมู่บ้านจะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่เป็นประชาชนธรรมดา

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

มากสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2542) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มี อายุ รายได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนย่อยเป็นปัจจัย ที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลของ คณะกรรมการชุมชนอยู่ในระดับความต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด โดยมีความต้องการ ความช่วยเหลือในด้านการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับบุคคลในชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งยัง มีความต้องการในด้านการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับ ชุมชนและในด้านงบประมาณจากทางเทศบาลอีกด้วย ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ นวรัตน์ เป้าบุญสม (2546) เรื่อง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน เทศบาลเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความต้องการของประชาชนในการได้รับความ ช่วยเหลือและสนับสนุนจากเทศบาล เพื่อการพัฒนาชุมชน โดยทางคณะกรรมการชุมชนจะแจ้ง ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือให้เทศบาลดำเนินการให้ โดยเฉพาะความต้องการด้าน สาธารณูปโภค มีความต้องการมากเพราะเป็นผลประโยชน์ที่ได้รับโดยตรงและยังมีความต้องการ ให้เทศบาลสนับสนุนงบประมาณและสวัสดิการในด้านต่างๆ ด้วย

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการชุมชนมีความคิด เห็นด้วยว่าการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ของเทศบาลยังไม่ทั่วถึง คณะกรรมการชุมชนขาดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อท้องถิ่นและขาด อุดมการณ์ทางการเมือง การบริหาร คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพประจำจึงไม่มีเวลา ทำงานให้ชุมชน ทั้งยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเท่าที่ควรจะเป็นและยังขาด การประสานงานกันระหว่างคณะกรรมการชุมชน เทศบาล และประชาชน จึงต้องมีการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากและทั่วถึงยิ่งขึ้นจึงเห็นควร ขจัดปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ให้หมดไป เพื่อให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สาวิตร จิตรประวัติ (2541) ที่ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะผู้นำชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมกัน ค่อนข้างมากจึงไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรมทางการเมือง แต่เหตุจูงใจที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทาง การเมืองระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ เพราะอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

ทั้งยังมีความต้องการพัฒนาชุมชนให้เจริญและอยากทราบข้อมูล ข่าวสารการพัฒนาในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมดำเนินการมากที่สุด รองลงมาคือ ร่วมพิจารณาโครงการ ร่วมประชุม และร่วมประเมินผล ส่วนคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แต่คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาในระดับยิ่งสูงมาก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจะสูงมากตามไปด้วย และระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับที่รับทราบอย่างสม่ำเสมอ โดยมีระดับความต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล อยู่ในระดับที่มีความต้องการมากที่สุด ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน พบว่ามีระดับความคิดเห็นด้วยกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน โดยปัญหาและอุปสรรคที่เห็นด้วยอันดับแรก คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของเทศบาลไม่ทั่วถึง รองลงมา คือ กรรมการชุมชนขาดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อท้องถิ่น และการขาดอุดมการณ์ทางการเมือง การบริหารของคณะกรรมการชุมชน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารระดับสูงต้องสนับสนุนด้านวิชาการ หรือฝึกอบรม แก่คณะกรรมการชุมชน เช่น การเขียนโครงการ การติดตามประเมินผลโครงการ เพื่อให้ผู้นำชุมชนได้เกิดทักษะสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเทศบาลและชุมชน ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจถึงการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

1.3 เทศบาลควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร และให้การศึกษาแก่ประชาชนให้มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้ความรู้ในด้านการปกครองแก่นักเรียนนักศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยใส่หลักสูตรการปกครองในระดับประถม และมัธยม

1.4 เทศบาลควรมีการกำหนดนโยบายในการบริหารชุมชนที่ชัดเจนมากกว่าเดิม โดยอาจมีวิสัยทัศน์หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการชุมชนได้อย่างถูกต้องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

1.5 ทุกครั้งที่เทศบาลส่งเจ้าหน้าที่ลงมาสำรวจปัญหาหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรแจ้งให้กรรมการชุมชนที่ทำงานลงไปในพื้นที่ได้ทราบ เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็นและกรรมการชุมชนได้รับทราบการลงมาดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 เทศบาลต้องประสานงานกับคณะกรรมการชุมชนย่อยอย่างใกล้ชิด ติดตาม ตรวจสอบ อย่างน้อยเดือนละครั้งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

2.2 ผู้นำโครงการ หรือผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรแสวงหาโอกาสในการพบปะพูดคุยกับคณะกรรมการชุมชน หรือประชาชนในท้องถิ่น ในแทบทุกโอกาสที่มีเวลาเพราะการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนนั้น มีผลเชิงบวกต่อความสัมพันธ์กับผู้นำโครงการ

2.3 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การอบรม สัมมนา ทัศนศึกษา ดูงาน โดยศึกษาจากสภาพความเป็นจริงไม่ใช่การศึกษาตามทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำให้ขาดวิสัยทัศน์ได้ เพื่อคณะกรรมการชุมชนจะได้นำแนวคิด วิธีการ หรือผลงานต่าง ๆ ที่พบเห็นมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิตของชุมชนต่อไป

2.4 เทศบาลและเจ้าหน้าที่ ควรเพิ่มเติมในเรื่องการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล คณะกรรมการชุมชน และประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้นในทุกช่องทางของสื่อ

2.5 ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นงบประมาณในการพัฒนาชุมชน เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าชุมชน หรือกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยกำหนดให้ทุกชุมชนต้องมีการจัดหารายได้เป็นของตนเอง

2.6 จัดรณรงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้แก่เจ้าหน้าที่ของเทศบาลคณะกรรมการชุมชนและประชาชนทุกชุมชน โดยยึดการปฏิบัติงานที่ดีงามเป็นตัวอย่างต่อสังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพที่สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

2.7 จัดให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม โดยรณรงค์ให้ทุกคนมีความประหยัด และคุ้มค่า รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างให้เกิดประสิทธิภาพ และยั่งยืน

2.8 สร้างจิตสำนึกให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคมใส่ใจกับปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่น และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

2.9 ต้องสร้างความไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของคนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน หรือองค์กรต่าง ๆ โดยปรับปรุงการทำงานของทุกองค์กรและทุกหน่วยงานให้มีความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.1 ทำการศึกษาภูมิปัญญาของแต่ละชุมชน เพื่อนำมาเป็นทุนทางสังคมสำหรับพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

3.2 ประเภทการวิจัย ในการทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่นนี้ ในครั้งต่อไปของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ควรเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ตรวจสอบและเปรียบเทียบกับงานวิจัยของผู้วิจัย ซึ่งใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณแล้ว

3.3 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไป ควรใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาใช้วิธีตรรกวิทยาในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง เหตุผลของปัญหาที่เกิดขึ้น

3.4 หัวข้อการวิจัยและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเรื่องนี้อีกครั้งเพื่อเปรียบเทียบผลงานวิจัยของข้อมูลที่ได้ และวิธีวิจัยที่ต่างกัน ควรวิจัยในกลุ่มตัวอย่างนี้เพราะ คณะกรรมการชุมชน เป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2543). *ผลการดำเนินงานเทศบาลตำบล*. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง.
- กรมการพัฒนาชุมชน กองพัฒนาอาสาสมัครและผู้นำท้องถิ่น. (2541). *สภาพปัญหาการดำเนินงานอาสาพัฒนาชุมชน*. ม.ป.ท.
- กรรณิการ์ ชมดี. (2524). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์, คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2513). *บุคคลชั้นนำ: โครงการอำนาจและการเมืองในชุมชนไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จินตนา ทองรอด. (2529). *การมีส่วนร่วมในโครงการข่าวน้ำฝนในเขตเกษตรลำหลังของชาวนา: ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านหนองเสา ตำบลแม่เปา กิ่งอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเขียงราย*. กรุงเทพฯ: สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จรัญญา วงษ์พรหม. (2536). *การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในสหกรณ์ร้านค้าบ้านสัมพันธ ตำบลนาคำ อำเภออุบลรัตน์*. จังหวัดขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2528). *การพัฒนาชุมชนไทย*. ใน รายงานการวิจัยภาควิชา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยา มานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. (2542). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนเชิงปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์
- ธิดิ กิตติวิฑิตคุณ. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นเรศ สงเคราะห์สุข. (2541). *จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. เชียงใหม่: สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูง
ไทยเยอรมัน.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- นวรรตน์ เป้าบุญสม. (2546). *บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาชุมชน:
กรณีศึกษา เทศบาลเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพพล ถ้าเจริญ. (2537). *อำนาจของผู้นำชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกำแพง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปกรณ ปรียากร. (2544). *ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา*. ใน *เอกสารประกอบ
การฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
ระหว่างวันที่ 15 - 19 กรกฎาคม 2544*. ม.ป.ท.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ:
ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. (2515). *แนวทางการดำเนินงานของกรรมการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ:
กองฝึกอบรม กรมการพัฒนาชุมชน.
- ไพบุลย์ เจริญทรัพย์. (2534). *การส่งเสริมและการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน*.
กรุงเทพฯ: บริษัท นวคนก จำกัด.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ยงยุทธ์ บุราสิทธิ์. (2533). *การประเมินผลการดำเนินงาน โครงการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ
ป้องกันตนเอง*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพฯ.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท: หน่วยที่ 8 - 15 สาขาส่งเสริม
การเกษตรและสหกรณ์*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ:
ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- วนิดา ลิมจิตสมบุญ. (2536). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการหมู่บ้าน: ศึกษากรณีหมู่บ้านสามทองและหมู่บ้านดิ่งชัน อำเภอมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม.
คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ศิริรัตน์ ชานีรณานนท์. (2538). *ชาวไทยมุสลิมและการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม: การศึกษาภาคใต้ตอนล่าง*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมเกียรติ มูลสุวรรณ. (2541). *การเพิ่มความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในตำบลเมืองใหม่ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมชัย รั่วจิตร. (2537). *ความเป็นผู้นำในหมู่บ้าน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหารระหว่างไทย - สหรัฐ.
- สมชัย ศิริสมบัติ. (2545). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลไปสู่ “เมืองน่าอยู่”: กรณีศึกษา เทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมยศ นาวิการ. (2530). *การพัฒนาองค์การและการจูงใจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเอสพรีนเตอร์เฮาส์.
- สรณะ เทพเนาว์. (2527). *การมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในงานพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการหมู่บ้านสะพาน ตำบลขามเฒ่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา*. กรุงเทพฯ: สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาวิตร จิตรประวัตติ. (2541). *แรงจูงใจที่ทำให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณี ผู้นำชุมชน เขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำรอง คำสมหมาย. (2541). *การเพิ่มบทบาทของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน เพื่อการพัฒนาชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนากลุ่ม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจินต์ ดาววิระกุล. (2527). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี 2527*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อकिन รพีพัฒน์. (2537). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.

อภิชัย พันธเสน. (2539). *พัฒนาชนบทไทย: สมุทัยและมรรค ความหวัง ทางออก และทางเลือกใหม่*. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อรพินท์ สพโชคชัย. (2538). *การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

Cohen, B. (1979). *Introduction to sociology*. New York: McGraw - Hill.

Dunham, A. (1985). The Outlook for community development. In *The Social Welfare Forum*. n.p.

Maslow, A. M. (1954). *Motivation and personality*. New York: Harper and Brothers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

4. การศึกษา

- 1. ไม่เคยเรียนหนังสือ
- 2. ประถมศึกษา
- 3. มัธยมศึกษาตอนต้น
- 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- 5. อนุปริญญา/ปวส.
- 6.ปริญญาตรี
- 7. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- 1. เจ้าของธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
- 2. แม่บ้าน
- 3. ลูกจ้าง/รับจ้าง
- 4. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 5. พนักงานเอกชน
- 6. เกษตรกร
- 7. อื่น ๆ

6. รายได้สุทธิต่อเดือน.....บาท

7. สถานภาพทางสังคมของท่านในชุมชน

- 1. ประธานกรรมการชุมชน
- 2. รองประธานกรรมการชุมชน
- 3. กรรมการชุมชน

ตอนที่ 2 ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านมีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรมการ
พัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	การเข้าร่วมประชุม				
	1.1 ท่านได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ ชุมชนในแต่ละเดือนมากน้อยเพียงใด				
	1.2 ท่านได้เข้าร่วมประชุมการวางแผน ในโครงการต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด				
	1.3 ในการประชุมแต่ละครั้ง ท่านร่วม แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มากน้อยเพียงใด				
	1.4 ท่านมีแรงจูงใจในการเข้าร่วม ประชุมกรรมการชุมชนมากน้อย เพียงใด				
2.	การร่วมพิจารณาโครงการ				
	2.1 ท่านได้ร่วมเสนอโครงการ หรือ วิธีการแก่เทศบาลให้สนับสนุน โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของท่านมากน้อยเพียงใด				
	2.2 ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาโครงการ ของชุมชนเพื่อให้เทศบาลใช้จัดทำ แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาล มากน้อยเพียงใด				
	2.3 ท่านได้วิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ หรือ สำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อ ใช้กำหนดโครงการพัฒนา ภายใน ท้องถิ่นของท่านมากน้อยเพียงใด				

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	2.4 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการเป็นการเพิ่มบทบาทหน้าที่ของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด				
3.	การร่วมตัดสินใจ				
	3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด				
	3.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละโครงการเป็นแรงจูงใจให้ท่านตัดสินใจสนับสนุนโครงการนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด				
	3.3 ท่านคิดว่า ความพร้อมในด้านการบริหารงาน ข้อมูลข่าวสาร บุคลากรงบประมาณและโอกาสในการพัฒนาท้องถิ่นมีผลต่อการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมของชุมชนร่วมกับเทศบาลมากน้อยเพียงใด				
	3.4 ท่านคิดว่า การมีสัมพันธภาพ และความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายระหว่างผู้บริหารท้องถิ่น และคณะกรรมการชุมชน ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ กำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใด				

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4.	การร่วมดำเนินการ 4.1 ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ชุมชน ท่านได้แสดงความคิดเห็นที่ เป็นขั้นตอนและแนวทางการ ดำเนินการของกรรมการชุมชน มากน้อยเพียงใด				
	4.2 ท่านได้เสียสละบริจาคเงิน เพื่อใช้ สนับสนุนการดำเนินโครงการของ ชุมชนมากน้อยเพียงใด				
	4.3 ท่านได้สนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อ ใช้ในการดำเนินโครงการของชุมชน มากน้อยเพียงใด เช่น รถยนต์, เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ใช้ในโครงการ เป็นต้น				
5.	การร่วมประเมินผล 5.1 ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผล การดำเนินงานตามโครงการพัฒนา ท้องถิ่นของท่านให้ได้ตามเป้าหมาย และระยะเวลาที่ชุมชนกำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด				
	5.2 เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ท่าน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการ พัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด เช่น การเปิดซอง การประมูลงาน และ การตรวจรับงาน โครงการพัฒนา ต่าง ๆ เป็นต้น				

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
	5.3 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามงานที่ชุมชนดำเนินการให้แล้วเสร็จมากน้อยเพียงใด				

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับทราบข้อมูล ข่าวสารของโครงการในการพัฒนาท้องถิ่น

1. ท่านได้รับทราบว่าคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

1. ไม่เคยได้รับทราบ 2. ได้รับทราบนาน ๆ ครั้ง
3. ได้รับทราบบ่อย 4. ได้รับทราบสม่ำเสมอ

2. ท่านรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่นจากสื่ออย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 อย่าง)

1. หนังสือพิมพ์ 2. เคเบิลทีวี
3. วารสาร “บัวหลวงสาร” 4. www.blmmunicipality.com
5. เสียงตามสายแบบไร้สาย 6. วิทยุกระจายเสียง

3. ท่านรับทราบข้อมูลโครงการ การพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

1. ไม่เคยได้รับทราบ 2. ได้รับทราบนาน ๆ ครั้ง
3. ได้รับทราบบ่อย 4. ได้รับทราบสม่ำเสมอ

ตอนที่ 4 ความช่วยเหลือจากเทศบาลเป็นปัจจัยที่ส่งผลในการมีส่วนร่วมของ
การพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับ	ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการ			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	ท่านต้องการความช่วยเหลือด้านบุคลากร/ เจ้าหน้าที่จากเทศบาล เพื่อช่วยในการพัฒนา ชุมชนมากน้อยเพียงใด				
2.	ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล ในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ เช่น การดำเนินชีวิตตามพระราชดำรัสที่ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” การรณรงค์ป้องกัน ยาเสพติด การป้องกัน โรคเอดส์มากน้อย เพียงใด				
3.	ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล ในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้าสาธารณะ ประปา ปรับปรุงถนนทางเท้า ท่อระบายน้ำภายในชุมชน มากน้อยเพียงใด				
4.	ท่านต้องการความช่วยเหลือและสนับสนุน ทางด้านงบประมาณจากเทศบาลในฐานะ ที่เลี้ยงชุมชน เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชนของ ท่านมากน้อยเพียงใด				
5.	ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลใน การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชนมากน้อย เพียงใด				
6.	ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาล ในการฝึกอบรม เพื่อสร้างอาชีพหารายได้ให้ ชุมชนมากน้อยเพียงใด				

ลำดับ	ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการ			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7.	ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลในการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร เช่น การจำหน่ายสินค้าการตลาด การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ มากน้อยเพียงใด				
8.	ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับบุคคลในชุมชนของท่าน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสมากน้อยเพียงใด				

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับ	เรื่อง	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้ให้ความช่วยเหลือกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น				
2.	กรรมการชุมชนมีอาชีพ หรืองานประจำอยู่ทำให้ไม่มีเวลาทำงานให้กับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น				
3.	กรรมการชุมชนขาดอุดมการณ์ทางการเมือง การบริหาร				
4.	กรรมการชุมชนขาดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง				

ลำดับ	เรื่อง	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5.	กรรมการชุมชน เทศบาล และ ประชาชนขาดการประสานงาน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่น ทำได้ไม่ดี เท่าที่ควรจะเป็น				
6.	การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ของเทศบาลไม่ทั่วถึงไม่ครอบคลุม พื้นที่ในเขตเทศบาลทั้งหมด เช่น เสียงตามสายแบบไร้สายชำรุด เสียหายหลายจุดที่ติดตั้งไว้แล้วไม่มี การแก้ไขให้ดีขึ้น				
7.	กรรมการชุมชนได้รับความร่วมมือ จากประชาชนในท้องถิ่นน้อยมาก				

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้คณะกรรมการชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น
ท่านมีข้อเสนออะไรบ้าง

1. ร่วมรับรู้ว่างานของโครงการพัฒนา
2. ร่วมในการสนับสนุนโครงการพัฒนา
3. ร่วมในการวางแผนโครงการพัฒนา
4. ร่วมออกแรง วัสดุ หรือเงิน ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการพัฒนา
5. ร่วมรับทราบเมื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาเสร็จสิ้นแล้ว

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการชุมชน

ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการชุมชน

ระเบียบเทศบาลตำบลบางละมุง

ว่าด้วยคณะกรรมการชุมชน

พ.ศ. 2545

เพื่อให้การดำเนินงานของชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลบางละมุงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) และตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0413/ว 1553 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530 เรื่องการจัดตั้งชุมชนย่อยเพื่อพัฒนาเทศบาลและสุขาภิบาลอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 50(7) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 เทศบาลตำบลบางละมุง จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบเทศบาลตำบลบางละมุงว่าด้วย คณะกรรมการชุมชน พ.ศ. 2545”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้นายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ในกรณีเหตุจำเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง อาจยกเว้นการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้เป็นกรณีได้

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“ชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง” หมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางละมุงที่ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมีสภาพพื้นที่ หรือภูมิศาสตร์ร่วมกัน เช่น ในเขตแนวถนน ตรอก ซอย อาคาร เรือนแถวเดียวกัน หรือมีลักษณะเป็น block หรือ zone เดียวกัน อาทิเช่น ชุมชนแออัด หรือหมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น ซึ่งเทศบาลตำบลบางละมุงกำหนด และประกาศจัดตั้ง “คณะกรรมการชุมชน” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งได้รับการเลือกสรร และเลือกตั้งจากประชาชนในชุมชนและได้รับการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง เพื่อบริหารงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง

“กรรมการชุมชน” หมายความว่าถึง บุคคลที่อยู่ในคณะกรรมการชุมชนและรับผิดชอบงานฝ่ายต่าง ๆ ประจำชุมชน

“ผู้ช่วยคณะกรรมการชุมชน” หมายความว่าถึง บุคคลที่คณะกรรมการชุมชนพิจารณาคัดเลือก โดยได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการชุมชน ตามมติของคณะกรรมการชุมชน

“เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำชุมชน” หมายความว่าถึง พนักงานเทศบาลตำบลบางละมุง ซึ่งได้รับแต่งตั้งมอบหมายจากนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงให้ปฏิบัติงานประจำชุมชน แต่ละชุมชน

“กรรมการที่ปรึกษาชุมชน” หมายความว่าถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำคณะกรรมการชุมชน โดยคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้เสนอให้นายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงแต่งตั้ง

“สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางละมุงที่ปรึกษาชุมชน” หมายความว่าถึง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางละมุง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมอบหมายจากนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำประจำแต่ละชุมชน

หมวด 2

คณะกรรมการชุมชน

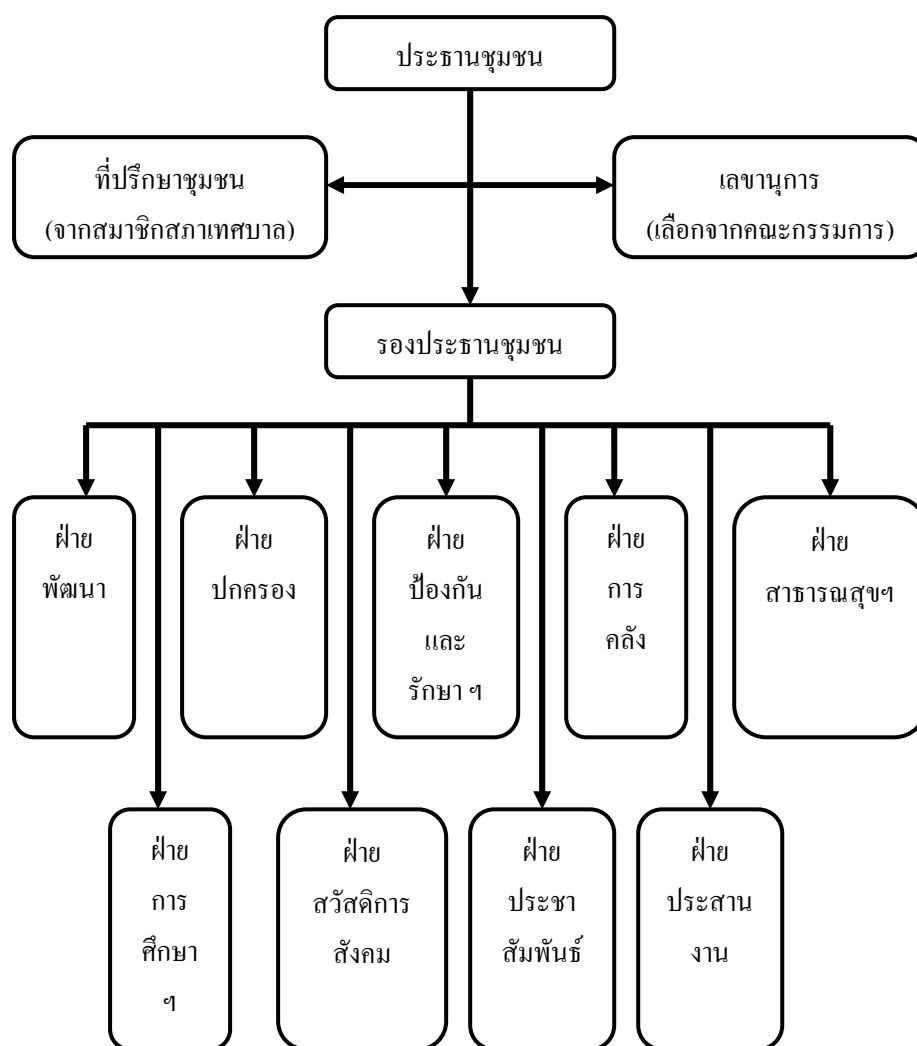
ข้อ 5 ในชุมชนหนึ่งให้มีคณะกรรมการชุมชนคณะหนึ่งมาจากการเลือกสรร หรือเลือกตั้ง มีจำนวน 9 - 12 คน โดยนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงแต่งตั้งให้ทำหน้าที่บริหารงานชุมชนให้คณะกรรมการชุมชนประชุมเลือกประธานกรรมการชุมชนหนึ่งคน รองประธานกรรมการชุมชนหนึ่งคน และกรรมการฝ่ายต่าง ๆ กรรมการคนหนึ่งอาจทำหน้าที่หลายฝ่ายได้ การออกหาเสียงลงคะแนนให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่คณะกรรมการชุมชนมีมติให้ใช้วิธีลับ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับฉลาก ภายใน 15 วัน นับจากวันเลือกตั้ง

ข้อ 6 คณะกรรมการชุมชน ประกอบด้วยตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ประธานกรรมการชุมชน
- (2) รองประธานกรรมการชุมชน
- (3) กรรมการฝ่ายปกครอง
- (4) กรรมการฝ่ายป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อย
- (5) กรรมการฝ่ายการคลัง
- (6) กรรมการฝ่ายสวัสดิการสังคม
- (7) กรรมการฝ่ายสาธารณสุข

- (8) กรรมการฝ่ายการศึกษา
- (9) กรรมการฝ่ายพัฒนา
- (10) กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
- (11) กรรมการฝ่ายประสานงาน
- (12) เลขานุการชุมชน

ภาพผังโครงสร้างคณะกรรมการชุมชนย่อย ตามรูปแบบกระทรวงมหาดไทย

ข้อ 7 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรรมการชุมชน

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง
- (3) อยู่อาศัยหรือมีถิ่นที่อยู่ประจำในชุมชนนั้นแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน

ข้อ 8 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการชุมชน

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (3) อยู่อาศัยหรือมีถิ่นที่อยู่ประจำในชุมชนนั้นแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- (4) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
- (5) ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (6) ไม่เป็นผู้ที่มีร่างกายทุพพลภาพ หรือวิกลจริต หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(7) เป็นผู้มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบไม่หวัง หรือแสวงหาประโยชน์ตอบแทนใด ๆ เพื่อตนเอง หรือหมู่คณะ โดยมีขอบ และเต็มใจอุทิศตนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใด

ข้อ 9 คณะกรรมการชุมชนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้ง

ข้อ 10 กรรมการชุมชนต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 8
- (4) ลาออกโดยยื่นใบลาออกต่อนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง
- (5) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้ต้องโทษจำคุก
- (6) คณะกรรมการชุมชนมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความบกพร่องใน

หน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ชุมชน ต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการชุมชนที่อยู่ในตำแหน่ง ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่

คณะกรรมการชุมชนลงมติ

(7) ขาดการประชุมติดต่อกันเกิน 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และที่ประชุมคณะกรรมการ ประชุมวินิจฉัยแล้วมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

* กรณีกรรมการชุมชนพ้นจากตำแหน่ง ยกเว้นข้อ 10(1), (2) ให้กรรมการชุมชนผู้นั้นส่งมอบงานให้ประธานกรรมการชุมชน หรือให้ประธานกรรมการชุมชนรับผิดชอบงานนั้นในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อกับกรรมการชุมชนนั้นได้*

ข้อ 11 เมื่อตำแหน่งกรรมการชุมชนว่างลงก่อนครบวาระ ให้มีการเลือกตั้งกรรมการชุมชนแทนตำแหน่งที่ว่าง ภายใน 30 วัน แต่กรรมการชุมชนที่เข้ามาในให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

กรณีที่ตำแหน่งกรรมการชุมชนที่ว่างลงไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนนั้นจะไม่มี การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

ข้อ 12 กรณีคณะกรรมการชุมชนพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้เทศบาลตำบลบางละมุง จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการใหม่ให้แล้วเสร็จหลังจากที่คณะกรรมการชุมชนชุดเดิมพ้นจากตำแหน่งไม่เกิน 60 วัน และให้คณะกรรมการชุมชนเดิมรักษาการในตำแหน่งต่อไป จนกว่าการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนชุดใหม่แล้วเสร็จ

ข้อ 13 เมื่อสิ้นสุดการเป็นกรรมการชุมชนตามวาระ คณะกรรมการชุมชนจะต้องส่งมอบงาน และทรัพย์สินของชุมชนให้แก่คณะกรรมการชุมชนชุดใหม่ภายใน 30 วัน

หมวด 3

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 14 คณะกรรมการชุมชนมีบทบาท และหน้าที่โดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้นำ และแกนกลาง ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของประชาชนในชุมชนในการพัฒนาชุมชน

(2) สำรวจค้นหาปัญหาในชุมชน วิเคราะห์ วางแผน และดำเนินการแก้ไขปัญหา

(3) เสนอแผนงาน โครงการ หรือความคิดเห็น ในการพัฒนาชุมชนต่อเทศบาล

ตำบลบางละมุง

(4) เสนอการขอรับความช่วยเหลือจากเทศบาลตำบลบางละมุง หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(5) ประสานงานระหว่างชุมชน และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(6) ร่วมมือกับประชาชนหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนโดยวิธีการประชาธิปไตย

(7) ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึก และร่วมใจกันพัฒนา

(8) ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และสร้างความสามัคคีในชุมชน

(9) คัดเลือกผู้ช่วยคณะกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ ได้ฝ่ายละไม่เกิน 3 คน

- (10) ออกระเบียบชุมชนของตนเอง โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้ และกฎหมายใด ๆ
- (11) เผยแพร่ผลงาน ติดตามและรายงานการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ที่เข้าไปปฏิบัติงานในชุมชนต่อเทศบาลตำบลบางละมุง
- (12) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร และตามที่เทศบาลตำบลบางละมุงมอบหมายข้อ 15 ให้กรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
 - (1) ประธานกรรมการชุมชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นประธานในการประชุม ดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามวาระ ควบคุมการนับคะแนน ชี้ขาดในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ควบคุมดูแลติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ เป็นตัวแทนของกรรมการชุมชน ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการองค์กรและหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ
 - (2) รองประธานกรรมการชุมชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบแทนประธานกรรมการชุมชนในกรณีที่ประธานกรรมการชุมชนไม่อยู่ หรือ ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานกรรมการชุมชนมอบหมาย
 - (3) เลขานุการชุมชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการนัดประชุม และจัดระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการชุมชน จัดบันทึกรายงานการประชุม และเสนอต่อที่ประชุม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บข้อมูล ดูแลรักษาเอกสารของคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบอื่น ๆ ตามที่กรรมการชุมชนมอบหมาย
 - (4) ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ความรับผิดชอบบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ดูแลกิจการของชุมชน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และนโยบายส่วนรวมของชาติ แนะนำ และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความสนใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการปกครองท้องถิ่น เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย
 - (5) ฝ่ายป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ช่วยเหลือดูแลและมัตระวังในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย
 - (6) ฝ่ายการคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของชุมชน และทรัพย์สินของชุมชน เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย
 - (7) ฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการของประชาชนในชุมชน สงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ สงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติตามความจำเป็น เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

(8) ฝ่ายสาธารณสุข มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกันโรค การวางแผนครอบครัว เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

(9) ฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา การลูกเสือ กิจกรรมเยาวชน การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

(10) ฝ่ายพัฒนามีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางโครงการ และแผนดำเนินงานพัฒนา และส่งเสริมอาชีพของประชาชนในชุมชน แก้ไขปัญหา และอุปสรรคข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ขอความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ องค์กร หรือเอกชนตามที่เห็นสมควรเพื่อปฏิบัติงานตามโครงการ เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

(11) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาล และของคณะกรรมการชุมชน ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

(12) ฝ่ายประสานงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานระหว่างเทศบาลกับคณะกรรมการชุมชน และกรรมการชุมชนกับกรรมการชุมชน เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

ในการดำเนินงานของกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนแต่ละฝ่ายอาจจัดตั้งกลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม) ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือ และสนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด 4

ผู้ช่วยคณะกรรมการชุมชน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานชุมชน และกรรมการที่ปรึกษาชุมชน

ข้อ 16 คณะกรรมการชุมชนอาจจะคัดเลือกผู้ช่วยคณะกรรมการชุมชนได้ไม่เกินฝ่ายละ 3 คน มีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ

ผู้ช่วยคณะกรรมการชุมชนต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 8 มีวาระอยู่ในตำแหน่งตามข้อ 9 และพ้นจากตำแหน่งตามมติของคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 17 ให้เทศบาลตำบลบางละมุงแต่งตั้งพนักงานเทศบาลจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนไม่เกิน 2 คน ต่อหนึ่งชุมชน เพื่อให้คำปรึกษาดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน โดยเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการชุมชน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะกรรมการจัดขึ้น และรายงานเป็น

ลายลักษณ์อักษรให้ปลัด หรือรองปลัดเทศบาล เพื่อรายงานต่อนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง
ทราบโดยด่วน

ข้อ 18 ให้คณะกรรมการชุมชนคัดเลือกบุคคลในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ หรือ
เป็นบุคคลที่เคารพนับถือของประชาชนในชุมชนเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการชุมชน
โดยคณะกรรมการชุมชนนำเสนอนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงแต่งตั้งตามจำนวนที่
คณะกรรมการชุมชนเห็นสมควร

หมวด 5

การประชุม

ข้อ 19 ให้คณะกรรมการชุมชนประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง การกำหนดวันประชุม
ให้ประธานกรรมการชุมชนเป็นผู้กำหนดโดยให้เลขานุการชุมชนเป็นผู้ออกหนังสือเชิญประชุม
ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสะดวก และการประกอบอาชีพของคณะกรรมการชุมชนเป็นหลัก

ข้อ 20 การนัดประชุมต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน พร้อมทั้งระเบียบวาระ
การประชุมเว้นแต่มีการนัดในที่ประชุมแล้ว หรือมีการแจ้งเป็นเร่งด่วน

ข้อ 21 การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับต่อไปนี้

- (1) เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (2) เรื่องทบทวนมติที่ประชุม และรับรองรายงานการประชุม
- (3) เรื่องที่เสนอเพื่อพิจารณา
- (4) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ข้อ 22 การประชุมคณะกรรมการชุมชนต้องมีกรรมการชุมชนมาประชุม ไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด จึงถือว่าครบองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการชุมชนไม่มา
ประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานกรรมการชุมชนเป็นประธานในที่ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการชุมชนหรือรองประธานกรรมการชุมชนไม่มาประชุม หรือ
มีอาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการชุมชนที่มาประชุมเลือกกรรมการชุมชนคนหนึ่งเป็นประธาน
ในที่ประชุมครั้งนั้น

ข้อ 23 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการชุมชนคนหนึ่งมีสิทธิ
ออกเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน และในกรณีที่มิฉะนั้นเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการ
ชุมชน หรือผู้ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมครั้งนั้นมีสิทธิออกเสียงชี้ขาดอีกเสียงหนึ่ง และให้
มตินั้นเป็นที่สิ้นสุด

ข้อ 24 รายงานการประชุมแต่ละครั้งให้แจ้งนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง

หมวด 6

เงินกองทุนชุมชน

ข้อ 25 ในแต่ละชุมชนมีเงินกองทุนชุมชน สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายสอยในกิจการที่ทำนุบำรุงชุมชนได้ตามความจำเป็น โดยเงินกองทุนชุมชนอาจได้มาจาก

- (1) เงินเรียกเก็บค่าบริการ
- (2) เงินอุทิศ
- (3) เงินอุดหนุน
- (4) ดอกเบี่ยธนาคาร
- (5) รายได้อื่น ๆ

ข้อ 26 เงินกองทุนชุมชนได้ฝากธนาคารในนามชุมชน และให้กรรมการฝ่ายการคลังเป็นผู้ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เงินกองทุนชุมชน ทั้งนี้รวมทั้งทรัพย์สินของชุมชนด้วย

ข้อ 27 การใช้จ่ายเงินกองทุนชุมชน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการชุมชน และคณะกรรมการชุมชน มีมติให้จ่ายเงินกองทุนชุมชนได้ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของกรรมการชุมชนที่เข้าร่วมประชุม เว้นแต่กรณีฉุกเฉินให้ประธานกรรมการชุมชนมีอำนาจสั่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 500 บาท และให้รายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการชุมชนครั้งต่อไป

ข้อ 28 การรับ - จ่าย เงินกองทุน ต้องจัดให้มีบัญชี และหลักฐานเอกสารเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบของทางราชการ และให้นายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง จัดให้มีการตรวจสอบเงิน และบัญชีไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 29 การจ่ายเงินกองทุนให้จ่ายได้ในกรณีต่อไปนี้

- (1) เพื่อสาธารณประโยชน์
- (2) เพื่อกิจการของชุมชน
- (3) เพื่อการบริหารงานของชุมชน
- (4) รายจ่ายอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนเห็นสมควร

หมวด 7

การควบคุม

ข้อ 30 ให้นายกเทศมนตรีตำบลบางละมุงมอบหมายให้ปลัดเทศบาล หรือรองปลัดเทศบาลดูแลปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำชุมชน เสนอแนะแนวทาง และวิธีดำเนินงานในการพัฒนาชุมชน และเสนอระเบียบการดำเนินการใด ๆ ซึ่งเห็นว่าเป็นผลเสียหายแก่ชุมชนหรือราชการ

ข้อ 31 ให้คณะกรรมการชุมชนสรุปผลงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาชุมชนย่อย เป็นประจำทุกสามเดือน

บทเฉพาะกาล

ข้อ 32 เมื่อระเบียบนี้ประกาศใช้แล้ว ให้คณะกรรมการชุมชนที่ได้รับเลือกตั้งจากเทศบาลตำบลบางละมุง ก่อนใช้ระเบียบนี้ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าวาระดำรงตำแหน่งสองปี นับตั้งแต่เลือกตั้ง และให้ถือว่าไม่ได้แย้งกับระเบียบนี้

ข้อ 33 การแก้ไข เพิ่มเติม หรือยกเลิก ระเบียบเทศบาลตำบลบางละมุงว่าด้วยคณะกรรมการชุมชน พ.ศ. 2545 จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง

ประกาศ ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2545

นายปราโมทย์ บัวโพน

นายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง

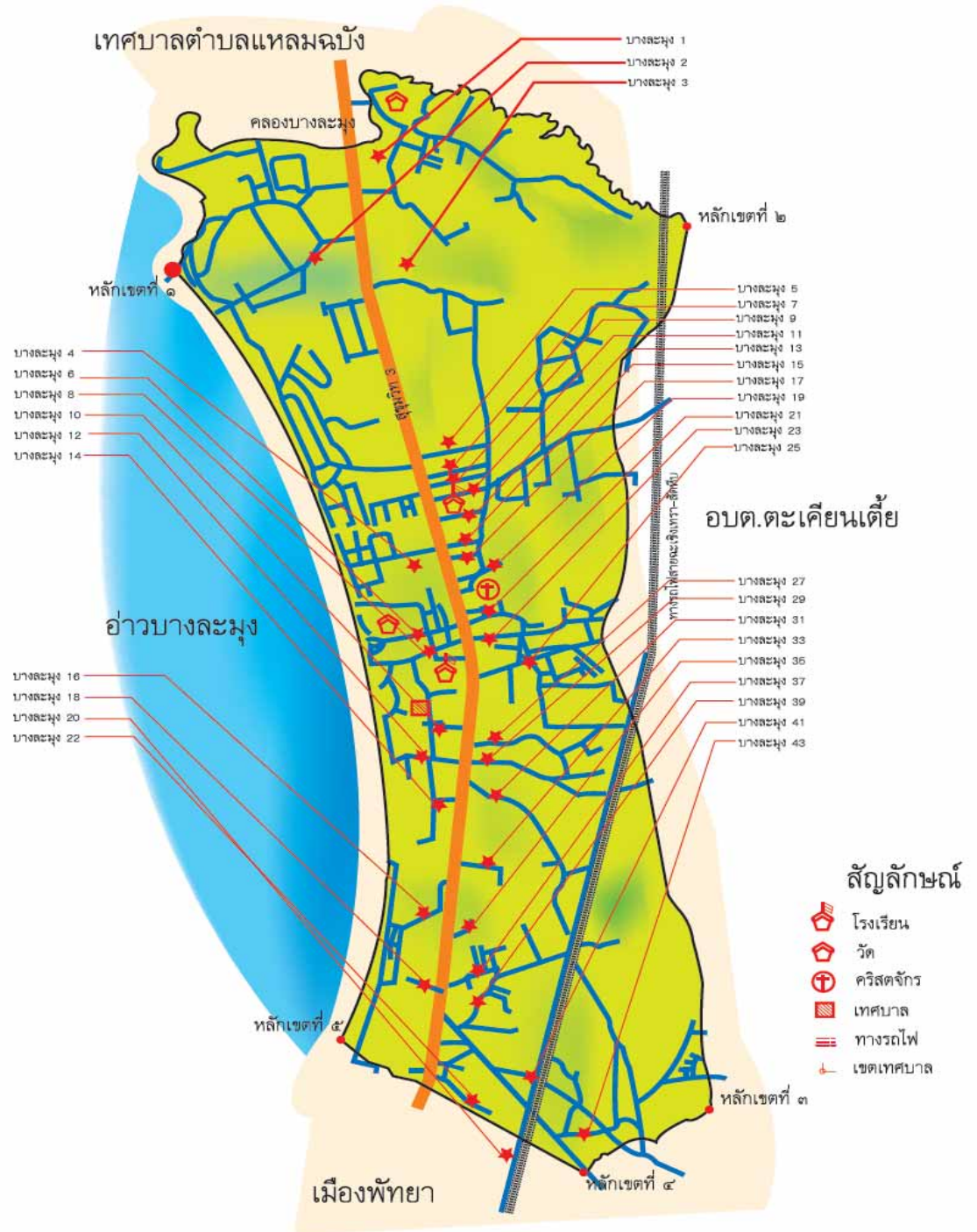

ภาคผนวก ค

ภาพแผนที่แสดงเขตเทศบาลตำบลบางละมุงและภาพกิจกรรมเกี่ยวกับชุมชน

ภาพชุดที่ 1 แผนที่แสดงเขตเทศบาลตำบลบางละมุง

ภาพชุดที่ 2 สถานที่การเงินการธนาคาร และการท่องเที่ยว

การเงินการธนาคาร

มีธนาคารในเขตเทศบาลให้บริการด้านฝาก - ถอน และทำธุรกรรมทางการเงินในด้านต่างๆ จำนวน 1 แห่ง คือธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาบ้านโรงโป๊ะ มีที่ทำการตั้งอยู่ ริมถนนสุขุมวิท บริเวณข้างตลาดโรงโป๊ะ

การท่องเที่ยว

(1) สถานตากอากาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นสถานตากอากาศที่ตั้งอยู่ติดกับชายทะเล เป็นสถานที่พักผ่อนและบริเวณทั่วไปสะอาด อากาศดี มีที่พักสร้างไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวเป็นหลักๆ ประมาณ 25 หลัง ค่าบริการที่พักไม่แพงมากนัก จะอยู่ระหว่างราคาที่พักที่ 1,200-1,500 บาท/หลัง มีการบริการรักษาความปลอดภัยที่ดี จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียงมาใช้บริการในแต่ละเดือนจำนวนมาก รวมทั้งยังเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศอีกด้วย

(2) วัดประชุมคงคา เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 สถานที่ตั้งของวัดตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท จากหลักกิโลเมตรที่ 135 กม. เป็นเส้นทางเชื่อมต่อเข้าไปถึงวัด มีระยะทาง 250 เมตร เป็นถนนซอยที่มีความกว้าง 4 เมตร วัดคูมิดนเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กอย่างดี ซึ่งวัดอยู่ไม่ห่างไกลจากแหล่งชุมชนมากนัก การคมนาคมไป-มา สะดวกสบาย

วัดประชุมคงคา นับได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่ง ด้านพระพุทธศาสนาของเทศบาลตำบลบางละมุง และอำเภอบางละมุง เพราะเป็นวัดที่มีสถาปัตยกรรมการก่อสร้างที่งดงาม โดยเฉพาะเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ที่ตั้งอยู่ในบริเวณวัด และมีพระอุโบสถที่สวยงาม รวมถึงสถาปัตยกรรมการก่อสร้างอื่นๆ ที่สำคัญในวัดอีกมาก ซึ่งในแต่ละวันจะมีคณะทัวร์ท่องเที่ยวจากต่างประเทศโดยเฉพาะชาวเอเชีย เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ ฯลฯ เข้ามาเที่ยวชมสถานที่สำคัญต่างๆ ภายในวัดเฉลี่ยวันละประมาณ 100 - 200 คนต่อวัน (เข้าชมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย) โดยเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ จะมีจำนวนมากถึง 200 - 300 คนต่อวัน ทำให้ทางวัดมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการให้เช่าบูชาวัตถุมงคลต่างๆ ของวัด นับว่าเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่วัด เทศบาลฯ และอำเภอบางละมุง อีกทางหนึ่งด้วย

(3) วัดท่ากระดาน เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4 สถานที่ตั้งของวัดตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ซึ่งวัดอยู่ไม่ห่างไกลจากแหล่งชุมชนมากนัก การคมนาคมไป - มาสะดวกสบาย และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่ง ด้านพระพุทธศาสนาของเทศบาลตำบลบางละมุงและอำเภอบางละมุง เพราะเป็นวัดที่มีการก่อสร้างที่เจดีย์บรรจุอัฐิทหารไทย - จีน ถวายแด่ดวงพระวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและวิญญาณของบรรพบุรุษไทยที่ร่วมกันกอบกู้เอกราชให้แผ่นดินไทยสืบต่อมาจนถึงทุกวันนี้ และมี

เชิงตะกอนเก่า เล่ากันว่าเมื่อปี 2535 - 2536 เคยมีคนมาขุดเจอซากเรือ และสมบัติในไห พิสูจน์ได้ว่าเป็นสมัยเดียวกับชาวบ้านบางระจัน

ภาพชุดที่ 3 สถานที่การศึกษา

การศึกษา

มีสถาบันการศึกษาอยู่ 3 แห่ง ดังรายละเอียดดังนี้
(1) โรงเรียนอนุบาลบางละมุง (บ้านโรงโม่) ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 สังกัด สปฐ. เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3)

(2) โรงเรียนศรีสุวิฯ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 สังกัด สช. เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3)

(3) โรงเรียนอนุบาลทนายวิชา ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 สังกัด สช. เปิดสอนเพียงชั้นอนุบาล

(4) โรงเรียนอนุบาลสุเมธ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 สังกัด สช. เปิดสอนเพียงชั้นเตรียมอนุบาลถึงอนุบาล

ภาพชุดที่ 4 สถานที่ทางศาสนา

ศาสนา

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง โดยส่วนใหญ่แล้วจะนับถือศาสนาพุทธ สถาปนทางศาสนาที่สำคัญอยู่ 3 แห่ง คือ วัดประชุมคงคา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 , วัดท่ากระดาน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 และคริสตจักร ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5

ภาพชุดที่ 5 สถานที่บริการด้านสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

บริการด้านสาธารณสุข

- (1) ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านโรงโป๊ะ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (ใกล้กับสำนักงานเทศบาลตำบลบางละมุง) ให้บริการตรวจรักษาโรค แก่ประชาชนทั่วไป
- (2) สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน มีคลินิกเอกชน จำนวน 3 แห่ง
- (3) ร้านขายยา จำหน่ายยาโดยเภสัชกร จำนวน 4 แห่ง

การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางละมุง มีสถานสงเคราะห์ที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบกับปัญหาความเดือดร้อน ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น เด็ก คนชรา คนพิการ ดังนี้

- (1) สถานสงเคราะห์คนพิการการกุศลเวศม์ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) เป็นสถานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วไปที่ประสบกับความพิการทางร่างกาย

- (2) ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง (สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง) ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (อยู่ใกล้กับสถานสงเคราะห์คนพิการการกุศลเวศม์) เป็นสถานที่ให้ความช่วยเหลือแก่คนชรา มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่ประสบกับปัญหาความเดือดร้อน

(3) สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่ให้ความช่วยเหลือกับ เด็กชายที่มีอายุระหว่าง 5 - 25 ปี ที่ประสบกับ ปัญหาความเดือดร้อนทางครอบครัว ทางสถาน สงเคราะห์จะให้บริการสงเคราะห์ทางด้านการ ศึกษาพร้อมอาหาร และที่พักเสร็จสรรพ

(4) ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ครบ 36 พรรษา ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่ ให้บริการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ ปัจจุบัน ทางศูนย์ฯ เปิดอบรมฝึกอาชีพให้แก่ประชาชนทั่วไป อาทิ เช่น ช่างเสริมสวย, ช่างตัดผม, ช่างไฟฟ้า, ช่างซ่อมวิทยุ, โทรทัศน์ ฯลฯ

ภาพชุดที่ 6 หน่วยงาน สถานที่ราชการ และรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ

สำนักงาน เทศบาลตำบลบางละมุง (เก่า)

สำนักงาน เทศบาลตำบลบางละมุง (ใหม่)

วิทยาลัยมหาดไทย สถาบันดำรงราชานุภาพ

วิทยาลัยการพัฒนาชุมชน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3

ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุบางละมุง

บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชลบุรี

หมวดการทางบางละมุงที่ 1 (กระทิงลาย)

คลังก๊าซ ปตท. โรงโปะ

โรงกรองน้ำประปาพิทยา

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

ภาพชุดที่ 7 สถานที่ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ในเขตเทศบาลตำบลบางละมุง ไม่มีสถานีตำรวจตั้งอยู่ แต่มีป้อมตำรวจตั้งอยู่บริเวณหน้าชุมชน เขตเทศบาลตำบลบางละมุง เรียกว่า "ป้อมสายตรวจบ้านโรงโม่" และ "ตู้ประชาสัมพันธ์เทศบาลบางละมุง" บริการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ต่างๆ จากประชาชนโดยทั่วไป

นอกจากนี้แล้วเทศบาลตำบลบางละมุง ยังมีเจ้าหน้าที่เทคนิคของเทศบาล หน่วยงาน อปพร.ที่คอยปฏิบัติหน้าที่ในการออกตรวจสอบพื้นที่ ติดตามสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งรับบริการแจ้งเรื่องรบกวนร้องทุกข์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอีกด้วย

เทศบาลตำบลบางละมุงนับได้ว่ามีความพร้อมในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาลพอสมควรระดับหนึ่ง (ยังไม่มากเท่าที่ควร) เพราะงบประมาณจำกัด แต่เมื่อเทียบกับจำนวนพื้นที่ของเขตเทศบาลฯ จำนวนประชากรในเขตเทศบาล และสถิติจำนวนอัคคีภัยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล ก็ถือว่าพอสมควรกับความรับผิดชอบของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีอยู่

ปัจจุบันเทศบาลฯ มีเจ้าหน้าที่/พนักงานจ้างงานป้องกัน จำนวน 17 คน ผ่านการฝึกอบรมการระงับสาธารณภัยประเภทต่างๆ ด้วยดี และทางเทศบาลฯ มีรถดับเพลิง จำนวน 1 คัน รถบรรทุกน้ำ ขนาด 6,000 ลิตร จำนวน 1 คัน และรถบรรทุกน้ำ ขนาด 12,000 ลิตร จำนวน 1 คัน ซึ่งได้มีการเตรียมความพร้อมไว้ตลอดเวลา หากเกิดอัคคีภัยขึ้นในเขตเทศบาลฯ หรือพื้นที่ใกล้เคียง

ภาพชุดที่ 8 ประมวลภาพกิจกรรม

กิจกรรมส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ

โครงการพัฒนาบุคลากรภาพผู้นำ

โครงการเพิ่มความรู้ด้านกฎหมายทั่วไปแก่ประชาชน

โครงการแข่งขันฟุตบอลเทศบาลบางละมุงคัพ

โครงการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนท่องเที่ยวและแผนชุมชน

ประเพณีศาลเจ้าชายทะเล

โครงการอบรมสัมมนา และทัศนศึกษาดูงานของ
คณะกรรมการชุมชนและ อสม.

โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

ประเพณีกองข้าวและก้อพระทราย เทศบาลตำบลบางละมุง

กิจกรรมเนื่องในวันเทศบาล

มอบเบี้ยยังชีพคนชราและผู้พิการ

ประเพณีใส่กรานต์

พิธีปิดบางละมุงคัพ

โครงการให้ความรู้กับประชาชน เกี่ยวกับการใช้รถ ใช้งาน อย่างปลอดภัย

โครงการเทศบาลเคลื่อนที่

โครงการเข้าวัดฟังธรรม

ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา

โครงการสนามจราจรเยาวชน เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยในการใช้ยานพาหนะ

มหกรรมกีฬาท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางละมุง

โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

โครงการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐาน

อบรมป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น

โครงการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐาน

วันแม่แห่งชาติ (12 สิงหาคม)